

30/8/44

สารกรมศิลปากร

FINE ARTS DEPARTMENT NEWSLETTER ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑๒ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ ISSN 0857-572x

เดือนอ้าย...พระราชพิธีไล่เรือ, พระราชกุศลเลี้ยงขนมเบื่อง

พระราชพิธีในเดือนอ้าย ตามที่มาในกฎมนเทียรบาลคือ พิธีไล่เรือ เป็นพิธีก่อนหน้าพิธีตรียัมพวาย การพระราชพิธีไล่เรือนี้เป็นพิธีจัดเพื่อจะให้น้ำลดเร็ว ๆ เพราะเมื่อถึงเดือนอ้ายแล้วน้ำยังมากไม่ลดลง เมล็ดข้าวในรวงแก่หล่นร่วงลงในน้ำ ถึงว่าจะค้างอยู่ก็เป็นข้าวเมล็ดหักละเอียดไปเพราะเกี่ยวไม่ได้ด้วยน้ำมาก

“ในการพระราชพิธีพระเจ้าแผ่นดิน และพระอัครมเหสี พระเจ้าลูกเธอ ทูลานเธอ และพระสนม แต่งอย่างเต็มยศโบราณลงเรือพระที่นั่ง เจ้าพระยามหาเสนา ตีฆ้อง เมื่อถึงท้ายบ้านรุน เสด็จออกยืนทรงพชนี และเมื่อถึงประตูชัยทรงส้าว” เป็นพิธีในสมัยเก่า

การพระราชพิธีไล่เรือนี้ไม่ได้มีทุกปี และไม่มีทุกแผ่นดินด้วย จะทำก็ต่อเมื่อต้องการให้น้ำลด ใน

สมัยรัตนโกสินทร์สันนิษฐานจากหลักฐานเก่าได้ว่าการพระราชพิธีนี้คงจะทำในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกครั้งหนึ่ง ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวครั้งหนึ่ง แต่ไม่ได้เรียกว่าพิธีไล่เรือ เรียกว่าพิธีไล่่น้ำ มีกระบวนแห่คล้ายเสด็จพระราชดำเนินพระกฐินเชิญพระพุทธปฏิมากรลงเรือพระที่นั่งมาข้างหน้า แล้วมีเรือศรีโขมดยาลำสำหรับพระสงฆ์ตามมาภายหลัง ตั้งขบวนมาแต่เมืองนนทบุรีลงไปถึงปากน้ำ แต่เชื่อได้ว่าไม่ทรงส้าวแน่นอน ครั้นมาถึงแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชพิธีนี้ก็เลิกสูญไปแล้ว

ส าร ก ร ม ศิ ล ป า ก ร

วารสารรายเดือน กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑๒ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

สืบทิต

๒

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จฯ ในพิธีน้อมเกล้าฯ ถวายอาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติฯ ลุ่มน้ำปากพนัง
- กรมศิลปากร จัดโครงการประกวดแต่งบทร้อยกรองคำฉันท์
เพื่อสวดสดุดีทำนองสรภัญญะเฉลิมพระเกียรติ
- กรมศิลปากร ตรวจสอบพระเจ้าเก้าตื้อ วัดสวนดอก พุทธลักษณะไม่เปลี่ยน
- หอศิลป์แห่งชาติ จัดนิทรรศการ "Israel Through Thai Lens" และ "Israel"
- เปิดฤดูกาล การแสดงดนตรีสำหรับประชาชน ปีที่ ๔๖ ณ สังคีตศาลา
- กรมศิลปากร ร่วมกับโตชิบา จัดนิทรรศการศิลปกรรม "น้ำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต" ครั้งที่ ๑๐

งานกรมศิลป์

- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กาญจนภิเษก กับ
คลังพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ๖
- กุศลสมบัติทางวัฒนธรรมอินเดียนแดง ๑๐
- พิธีปิดการฝึกอบรมและมอบวุฒิบัตร
อาสาสมัครพิทักษ์มรดกวัฒนธรรมทางทะเล รุ่นที่ ๓ ๑๒

บทความพิเศษ

- ฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โครงการปราชญ์เพื่อแผ่นดิน ๑๖
๖ - ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑
(ประมวลจากกิจกรรมต่าง ๆ ในส่วนกระทรวงศึกษาธิการ)
- มหาอำมาตย์นายก เจ้าพระยาอมราช (บัน สุ่ม) ๑๔

คอลัมน์พิเศษ

- เพชรบูรณ์ ๒๒๒

ที่ปรึกษา

นายนิคม มูลิกะคามะ
นายภิรมย์ จินะเจริญ
นางกนกพร อรรถราภรณ์
นายอารักษ์ สังหิตกุล
นายวิระ โรจน์พจนรัตน์

บรรณาธิการอำนวยการ

นายจุมพล สอนเสริม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวอารีพร อำนวยกิจเจริญ

กองบรรณาธิการ

นางจุฑาทิพย์ โคตรประทุม
นางสาวศรียัทธา หอมชื่น
นางสาวนวิรัตน์ พรหมย้อย
นางสาววันเพ็ญ พรเลิศวดี
นางสาวจุฑาทิพย์ หงษ์ทอง
นายลักษมณ์ กาญจนินทุ
นางสาวเสาวลักษณ์ แซ่ลี
นายชวลิต ประสันเพงศรี
นางสาวปาริชาติ คำจู้ย

ฝ่ายภาพและศิลปกรรม

นายสิงห์คม บริสุทธิ์
นายชาญณรงค์ คงโสภา
นางสาวราณี แจ่มนาม
นางสาวกรอุมา นุตะครินทร์
ฝ่ายจัดการ
นางเพียงใจ นุตะครินทร์
นายประภาส อยู่กัลยา
นายทวีศักดิ์ ห้ามไธสง
นายบัณฑิต ศิริรัมย์
นางสาวน้ำฝน จินขวัน
นายฤกษ์ ทั่วทิพย์

จัดทำโดย

ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขานุการกรม
กรมศิลปากร ถนนหน้าพระธาตุ
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทร. ๒๒๔-๒๐๕๐, ๒๒๒-๓๕๖๔
โทรสาร ๒๒๒-๐๔๓๔

พิมพ์ที่

บริษัท ฟรีสเกล จำกัด
โทร. ๕๕๔-๓๐๖๐-๒
โทรสาร ๕๕๘-๓๐๗๕

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ในพิธีน้อมเกล้าฯ ถวายอาคารพิพิธภัณฑ์ เฉลิมพระเกียรติฯ ลุ่มน้ำปากพนัง

สมเด็จพระเทพ-
รัตนราชสุดาฯ สยามบรม-
ราชกุมารี เสด็จพระราช-
ดำเนินแทนพระองค์ ใน
พิธีน้อมเกล้าฯ ถวายอาคาร
พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัว ณ ล่องสิริราชสมบัติ
ครบ ๕๐ ปี ณ พื้นที่

ของกรมชลประทาน บริเวณโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ บ้างบางปี่ ตำบลหูล่อง
อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในวันจันทร์ที่ ๙
พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เวลา ๑๑.๐๐ น.

อาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติฯ แห่งนี้ สร้างขึ้น
เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำริ
พัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง เพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่และคุณภาพ
ชีวิตของราษฎรให้ดียิ่งขึ้น และประกอบกับในปี ๒๕๓๙
ที่ผ่านมา ทรงครองสิริราชสมบัติเป็นปีที่ ๕๐ กองทัพบก
ร่วมกับหน่วยงานราชการและประชาชน จัดทำโครงการ
ก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติฯ ขึ้น เพื่อร่วม
เฉลิมฉลองและเพื่อใช้เป็นสถานที่ทรงงาน ในวโรกาสเสด็จ-
พระราชดำเนินไปบริเวณที่ก่อสร้างประตูปากพนัง
รวมทั้งเพื่อเป็นอนุสรณ์ที่แสดงถึงวิวัฒนาการของพื้นที่ลุ่มน้ำ
ปากพนัง และแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ-
เจ้าอยู่หัว

สำหรับรูปแบบของอาคาร กรมศิลปากรเป็นผู้ออกแบบ
โดยเน้นลักษณะของสถาปัตยกรรมประยุกต์ของท้องถิ่น

ภาคใต้ หลังคาทรงปั้นหยา
ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง
ทั้งสิ้นประมาณ ๕๗
ล้านบาทเศษ โดยได้เริ่ม
ดำเนินการก่อสร้างเมื่อ
เดือนธันวาคม ๒๕๓๘
และเสร็จสมบูรณ์เมื่อวันที่
๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๑
พื้นที่ภายในอาคารแบ่ง

ออกเป็น ๖ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ เป็นห้องทรงงานในขณะเสด็จพระราช-
ดำเนินในพื้นที่

ส่วนที่ ๒ ห้องส่วนพระองค์ เป็นห้องพักผ่อนพระ-
อิริยาบถส่วนพระองค์

ส่วนที่ ๓ ห้องจัดแสดงนิทรรศการ เป็นพื้นที่สำหรับ
แสดงเรื่องราวความเป็นมาและสภาพปัญหาของพื้นที่ รวมทั้ง
แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ
แผนการดำเนินงานของทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยจัดให้
มีการนำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นลำดับและต่อเนื่อง เสนอใน
รูปแบบมัลติมีเดียและคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้เข้าชมสามารถเลือก
ดูข้อมูลได้จากจอภาพระบบ TOUCH SCREEN

ส่วนที่ ๔ ห้องประชุมเอนกประสงค์ เป็นห้องโถง
จุคนได้ประมาณ ๑๐๐ คน

ส่วนที่ ๕ พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการเคลื่อนที่ เป็น
ห้องโถงกว้าง

ส่วนที่ ๖ เป็นพื้นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำอาคาร
และจัดกิจกรรมอื่น ๆ

ส่วนการดูแลรักษาอาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติฯ ในขณะนี้ กองทัพบกและกรมชลประทานจะร่วมกันดูแลไป จนถึงเดือนกันยายน ๒๕๔๒ จากนั้นกรมศิลปากรก็จะเป็น ผู้ดูแลรักษาต่อไป

ในพิธีนี้่อมเกล้าฯ ถวายอาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิม พระเกียรติ ในวันที่ ๙ พฤศจิกายนนี้ ได้มีส่วนราชการที่ เกี่ยวข้องในโครงการฯ ร่วมกันจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับการ พัฒนาอาชีพของราษฎรในพื้นที่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ

ในแนวทางการปรับเปลี่ยนอาชีพและวิถีชีวิตในอนาคต โดย แบ่งออกเป็น ๖ กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มการปรับปรุงการ ผลิตข้าว กลุ่มการเกษตรผสมผสาน กลุ่มการปรับปรุงพื้นที่ เลี้ยงกุ้งกุลาดำ กลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มการพัฒนาระบบบริหารจัดการ และกลุ่มการก่อสร้าง ระบบชลประทาน ณ พื้นที่ภายในอาคารทั้งหมด

กรมศิลปากร จัดโครงการประกวด แต่งบทร้อยกรองคำฉันท์ เพื่อสวดสดุดีทำนองสรภัญญะเฉลิมพระเกียรติฯ

กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร จัดทำโครงการประกวดแต่งบทร้อยกรองคำฉันท์ เพื่อสวด สดุดีทำนองสรภัญญะเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ- เจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนม- พุทธา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหา- กษัตริยาธิราชเจ้าแห่งราชจักรีวงศ์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ และกือปรด้วยพระบุญญาธิราชอันยิ่งใหญ่ให้ปรากฏพระ- เกียรติยศขจรฉายไปทั่วทุกทิศานุทิศ และเพื่ออนุรักษ์และ แผนั้นเอกลักษณ์ของร้อยกรองไทย ตลอดจนท่วงทำนองการ สวดสรภัญญะของไทยแต่โบราณได้คงอยู่สืบต่อไป

สำหรับรายละเอียดการประกวดมีดังนี้

ผู้เข้าประกวดต้องแต่งบทร้อยกรองคำฉันท์ จำนวน ๑๙ บท เพื่อสวดสดุดีทำนองสรภัญญะเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงปกครองอาณาประชา- ราษฎรด้วยทศพิธราชธรรม แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

- ระดับนักเรียน ร้อยกรอง อินทริวิเชียรฉันท์ ๑๑
- ระดับครูอาจารย์ ร้อยกรองสันตติกลฉันท์ ๑๔
- ระดับประชาชน ร้อยกรองฉันท์ผสมระหว่าง อินทริวิเชียรฉันท์ ๑๑ สลับกับสันตติกลฉันท์ ๑๔ ร้อย

สัมผัสต่อเนื่องกันบทต่อบทจนครบจำนวน

เงินรางวัลแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

รางวัลยอดเยี่ยม

ระดับนักเรียน ๕,๐๐๐ บาท

ระดับครูอาจารย์ ๙,๐๐๐ บาท

ระดับประชาชน ๑๕,๐๐๐ บาท

รางวัลชมเชย

ระดับนักเรียน ๑,๐๐๐ บาท (รวม ๓,๐๐๐ บาท)

ระดับครูอาจารย์ ๓,๐๐๐ บาท (รวม ๙,๐๐๐ บาท)

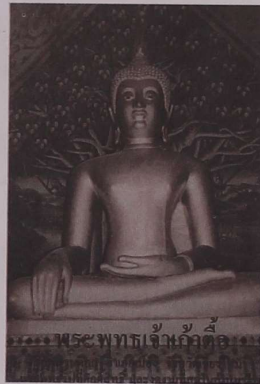
ระดับประชาชน ๔,๐๐๐ บาท (รวม ๑๒,๐๐๐ บาท)

รับสมัครพร้อมการรับบทร้อยกรอง ภายในวันที่ ๑๑

พฤศจิกายน - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ ณ กองวรรณกรรม และประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ๘๐/๑ ถ.ศรีอยุธยา แขวงวรขิระ เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐ โทร. ๖๒๘-๕๕๐๓๗, ๒๘๑-๐๓๘๒ ซึ่งจะประกาศผลการตัดสินทางสื่อมวลชน ภายในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๒ และจะมีพิธีมอบ รางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดภายในเดือนกันยายน ๒๕๔๒

กรมศิลปากร ตรวจสอบพระเจ้าแก้วตื้อ วัดสวนดอก พุทธลักษณะไม่เปลี่ยน

สำนักงานโบราณคดี และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ ๖ เชียงใหม่ ได้ดำเนินการตรวจสอบองค์พระเจ้าแก้วตื้อ วัดสวนดอก จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้มีผู้ร้องเรียนทางหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ว่าการบูรณะพระเจ้าแก้วตื้อของกรมศิลปากร ทำให้พุทธลักษณะเปลี่ยนจากศิลปะเชียงแสนเป็นศิลปะสุโขทัย และอาจมีการเปลี่ยนทั้งองค์

ภาพถ่ายพระเจ้าแก้วตื้อ ก่อนการอนุรักษ์และปิดทอง

ดังนั้น อธิบดีกรมศิลปากร (นายนิคม มูลิกะคามะ) จึงได้สั่งการให้สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๖ เชียงใหม่ ไปตรวจสอบ โดยการวัดขนาดตามที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ขึ้นทะเบียนพระพุทธรูป ปรากฏว่ามีขนาดเท่าเดิม เค้าพระพักตร์พระองค์ยังคงเป็นศิลปะล้านนา และยังแสดงอาการสงบเบี่ยมด้วยเมตตาเช่นเดิม หากแต่ความสูงปลั่งของทองที่ปิดใหม่และแสงเงา ทำให้

ภาพพระเจ้าแก้วตื้อ บันทึกภาพใหม่ให้มีมุมกล้องใกล้เคียงกัน แต่แสงเงาขององค์พระที่ปิดทองใหม่ ทำให้มีความรู้สึกว่าคุณพระลักษณะเปลี่ยนไป

ความรู้สึกที่มีต่อองค์เดิมผิดไป และจากการชี้แจงของนายภัทรธรรมภ์ สายะเสวี ผู้ควบคุมการอนุรักษ์และปิดทองพระเจ้าแก้วตื้อ ว่า

หลังจากทำความเข้าใจและปรับแต่ง และทาสีตรึงพื้นที่มีความหนาแค่กระดาษบาง ๆ เท่านั้น ก่อนจะทำการปิดทอง ซึ่งขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ทำให้พุทธลักษณะเปลี่ยนไปได้

และจากการถ่ายภาพเปรียบเทียบโดยการตั้งกล้องตั้งมุม และระดับเท่ากันกับภาพองค์พระก่อนการบูรณะปิดทอง ปรากฏว่ามีพุทธลักษณะเหมือนเดิม แต่แสงไฟที่จัดส่ององค์พระทำให้เกิดภาพหลอกตา

หอศิลป์แห่งชาติ จัดนิทรรศการ “Israel Through Thai Lens” และ “Israel”

สถานเอกอัครราชทูตอิสราเอลประจำประเทศไทย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกับ หอศิลป์แห่งชาติ กรมศิลปากร จัดนิทรรศการภาพถ่าย “Israel Through Thai Lens” และแสดงผลงานเครื่องปั้นดินเผา (ceramic installation) ชุด “Israel” เพื่อร่วมฉลองและเป็นการระลึกถึงการก่อตั้งประเทศอิสราเอล ครบปีที่ ๕๐

นิทรรศการนี้เป็นผลมาจากการท่องเที่ยวในอิสราเอลของนักเดินทางจากประเทศไทย ๗ ท่าน ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๔๐ โดยเป็นช่างภาพ ๖ ท่าน และศิลปินด้านเครื่องปั้นดินเผาอีก ๑ ท่าน

ทั้งเจ็ดคน ได้นำเสนอความประทับใจที่ได้รับระหว่าง

การท่องเที่ยวในอิสราเอลผ่านทางผลงานที่นำมาจัดนิทรรศการที่แตกต่างกันออกไป เป็นผลงานที่มาจากความประทับใจของศิลปินแต่ละท่าน ผ่านทางประสบการณ์และมุมมองอันละเอียดอ่อน ผู้มาชมงานจะได้เห็นทิวทัศน์ของประเทศอิสราเอลไปพร้อมกับเห็นเอกลักษณ์อันโดดเด่น และการดำเนินชีวิตประจำวันที่นักเดินทางทั้งเจ็ดได้พบเห็นและสัมผัสมาแล้ว

นิทรรศการครั้งนี้มีจนถึงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ณ หอศิลป์แห่งชาติ ถ.เจ้าฟ้า

เปิดฤดูกาล การแสดงดนตรีสำหรับประชาชน ปีที่ ๔๖ ณ สัปดาห์ศิลปะ

กรมศิลปากร เปิดฤดูกาลการแสดงดนตรีสำหรับประชาชน ปีที่ ๔๖ ด้วยการแสดงอันหลากหลาย สนุกสนาน และน่าประทับใจ ในวันเสาร์ที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ณ สัปดาห์ศิลปะ ในบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ตั้งแต่เวลา ๑๗.๐๐ น. เป็นต้นไป โดยเสียค่าใช้จ่ายท่านละ ๒๐ บาท

๔๖ ปี แห่งฤดูกาลจัดการแสดงสัปดาห์ศิลปะสำหรับประชาชน โดยกรมศิลปากร ยังคงสร้างความประทับใจ และความสนุกสนานแก่แฟนรายการศรีสุนาฏกรรม นับตั้งแต่กรมศิลปากรมีดำริให้จัดสร้างสัปดาห์ศิลปะขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๙๕ ในบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร เรื่อยมาจนกระทั่งถึงปีพุทธศักราช ๒๕๒๗ จำเป็นต้องย้ายเวทีการแสดงจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร มาสร้างตรงสนามด้านข้างโรงละครแห่งชาติแทน โดยมีนายเสรี หวังในธรรม ผอ.กองการสังคีตศาลาในขณะนั้นเป็นแม่ข่าย ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายการช่วงวันเวลาให้เหมาะสมทันต่อยุคสมัย นำเอาการแสดงโขน เรื่อง รามเกียรติ์ การแสดงละคร เรื่อง ขุนช้างขุนแผน เชิดหุ่นจีน นักแสดงเข้าร่วมการแสดงจากต่างประเทศ เป็นต้น และในวันเปิด

การแสดง ครั้งที่ ๔๖ มีการแสดงที่น่าสนใจ ดังนี้

๑. การแสดงเบิกโรง ชุดพระคเณศประทานพร (มีระบำช้าง)
๒. การแสดงคู่ขวัญวรรณคดี
 - ๒.๑ พระสุธน - นางมโนราห์
 - ๒.๒ อิเหนา - บุษบา
 - ๒.๓ เจ้าเงาะ - รจนา
 - ๒.๔ ทศกัณฐ์ - นางมณโฑ
 - ๒.๕ พลายบัว - นางแว่นแก้ว
๓. การแสดงรำสาวไหม
๔. การแสดงระบำร่อนแร่
๕. การแสดงเชิดอีสาน
๖. การแสดงเต้นกำรำเคียว
๗. การแสดงชุดไตรภพาคี (รำสีนวล กระหม่อมไม้ รำกลองยาว)

สอบถามรายละเอียดได้ที่สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ หรือ โทร. ๒๒๑๖๕๓๓

กรมศิลปากร ร่วมกับโตชิบา จัดนิทรรศการ ศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ ๑๐

หอศิลป์แห่งชาติ กรมศิลปากร ร่วมกับบริษัทในเครือโตชิบา ประเทศไทย จัดนิทรรศการศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ ๑๐ ระหว่างวันที่ ๕ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ณ หอศิลป์แห่งชาติ ถ.เจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่

งานศิลปะให้เป็นที่แพร่หลายในสังคมไทย และสนับสนุนการอนุรักษ์งานศิลปกรรมให้พัฒนาต่อไปในอนาคต หอศิลป์แห่งชาติร่วมกับบริษัทในเครือโตชิบา ประเทศไทย ร่วมกันจัดนิทรรศการศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ ๑๐ (10th Bring Good Things to Life Art Award) เป็นการนำ

เสนอผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ของนักเรียนนักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่ส่งผลงานเข้าประกวด

นิทรรศการครั้งนี้จัดแสดง ณ ห้องนิทรรศการหมุนเวียน ๑ - ๘ โดย ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี

และรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธี เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ โดยมีการมอบของที่ระลึกแก่คณะกรรมการตัดสินและมอบรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวด

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กาญจนบุรีเชก กับ คลังพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษา แห่งแรกของประเทศไทย

ดวงฤทธิ์ แคล้วปลอดทุกข์
ฝ่ายบริการการศึกษา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กาญจนบุรีเชก

มรดกทาง
วัฒนธรรมในรูปของ
โบราณวัตถุหรือ
ทรัพย์สินแผ่นดินใน
ประเทศไทย นับว่า
มีจำนวนมากมาย
มหาศาลไม่น้อยหน้า
ชาติใดในภาคพื้น
เอเชียอาคเนย์ กอปร
กับทางแถบภูมิภาค
นี้มีการตั้งชุมชน
ถิ่นฐานมาเก่าแก่ซ้ำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ คลังพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร
ครั้งยังเป็นนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

“คลัง” ในที่นี้
หมายถึง สถานที่
เก็บรักษามรดกทาง
ศิลปวัฒนธรรมของ
ชาติ เป็นองค์ประ-
กอบ ที่สำคัญส่วน
หนึ่งของพิพิธภัณฑ์-
สถาน เพราะตาม
นิยมของพิพิธภัณฑ์-
สถานโดยสากลนั้นถือ
ว่า พิพิธภัณฑ์สถาน
คือ สถานที่เก็บ

นานแล้ว เป็นอู่อารยธรรมที่ยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งของโลก กรมศิลปากร
โดยสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงาน
ของรัฐที่ทำหน้าที่อนุรักษ์สมบัติวัฒนธรรมของชาติ จึงต้องรวบรวม
โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่ได้จากการขุดค้น ขุดแต่ง มาเก็บรักษาไว้ ณ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ โดยมีภัณฑารักษ์เป็นผู้รับผิดชอบ แม้ส่วน
หนึ่งจะสามารถนำมาจัดแสดงออกสู่สายตาประชาชนได้ แต่ก็ยังมีอีก
มากมายที่ต้องเก็บรักษาไว้ในคลัง และเมื่อโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ
เพิ่มมากขึ้นเกินกว่าพื้นที่ของคลังจะเก็บรักษาไว้ได้ จึงทำให้เกิด
แนวคิดการจัดระบบคลังให้ก้าวหน้าพัฒนาขึ้น ทั้งในระบบการบริหาร
จัดการ และบริการอย่างได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ กลมกลืน
กับสภาวะเศรษฐกิจและข้อมูลข่าวสารในยุคโลกาภิวัตน์

อนุรักษ์และจัดแสดงวัตถุประเภทต่าง ๆ ที่เป็นหลักฐานเกี่ยวกับ
มนุษย์และสิ่งแวดล้อม ในประเทศไทยเองได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน
ในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่
๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่า “ทรัพย์สินอันเป็นมรดกของแผ่นดิน จะเก็บ
รักษาไว้ ณ ที่อื่นไม่ได้ ต้องเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเท่านั้น”

การจัดคลังพิพิธภัณฑ์ให้เป็นระบบนั้น ได้เริ่มพัฒนาขึ้นอย่าง
เป็นรูปธรรมโดยแยกออกจากส่วนการจัดแสดงอย่างเด่นชัดเมื่อ
พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้มีการก่อสร้างอาคารมหาสุรสิงหนาท และอาคาร
ประพาสพิพิธภัณฑ์ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ให้มีพื้นที่
ส่วนหนึ่งใช้เป็นคลังพิพิธภัณฑ์ โดยพิจารณาเห็นว่าเพื่อประหยัด

เนื้อที่และงบประมาณซึ่งมีอยู่จำกัด อาคารทรงไทยหลังคาจั่วนั้นสูงอยู่แล้ว จึงดัดแปลงให้ห้องใต้หลังคาเป็นชั้นที่ ๓ และอาคารด้านทิศเหนือทำเป็นคลังเก็บโบราณศิลปวัตถุ ซึ่งแม้จะเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น แต่ต่อมาเมื่อวัตถุประเภทศิลปะหรือวัตถุขนาดใหญ่ที่ค้นพบหรือได้มามากขึ้น การที่จะนำขึ้นไปเก็บบนอาคารเป็นสิ่งที่ยากลำบาก และไม่สามารถรองรับน้ำหนักได้มาก อีกประการหนึ่งอากาศใต้หลังคาร้อนมาก และยังประสบปัญหาการชำรุดของกระเบื้องมุงหลังคา ทำให้หลังคารั่ว ยิ่งกว่านั้นลักษณะของการจัดแสดงในรูปแบบใหม่ที่เน้นสุนทรียภาพในการจัดแสดงมากยิ่งขึ้น ทำให้ใช้วัตถุจัดแสดงได้น้อย โบราณวัตถุและศิลปวัตถุที่ไม่ได้จัดแสดงต้องนำเข้าเก็บในคลังทั้งหมด นำออกจัดแสดงเพียงประมาณ

ร้อยละ ๔๐ - ๕๐ เท่านั้น ซึ่งทำให้คลังไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับเก็บรักษา ประการสำคัญก็คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร เป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ในเขตพระบรมราชวังหรือวังหน้า ซึ่งเป็นหมู่พระที่นั่งประกอบด้วยตัวอาคารหมู่พระวิมานหลายองค์

ภาพอาคารคลังพิพิธภัณฑ์ของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กาญจนานิเชก

มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมทั้งงดงามวิจิตรบรรจง ได้ถูกรังสรรค์ขึ้นเมื่อต้นแผ่นดินกรุงรัตนโกสินทร์ จึงได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ฉะนั้นการจัดแสดงรวมทั้งการจัดเก็บรักษาโบราณวัตถุศิลปวัตถุเฉพาะเรื่องจึงดูจะเหมาะสมกว่าการจัดแสดงตามแบบสมัยใหม่ดังกล่าว อีกทั้งไม่สามารถที่จะขยับขยายปลูกสร้างอาคารใหม่ได้ เนื่องจากพื้นที่รอบบริเวณนี้ถูกใช้งานอย่างเต็มที่แล้ว หากยังจัดแสดงและจัดเก็บรักษาในบริเวณนี้ถูกใช้งานอย่างเต็มที่แล้วเกรงจะเป็นการบดบังความงาม ความขลัง และความศักดิ์สิทธิ์ในตัว

ของสถานที่ให้ด้อยลง ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องหาสถานที่แห่งใหม่ที่เหมาะสมทั้งขนาด บริเวณ และตัวอาคาร เพื่อรองรับการจัดแสดงที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และเพื่อให้เหมาะสมกับการบริการ

สนพระทัยและให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับเรื่องของ “คลังพิพิธภัณฑ์” โดยทรงมีพระดำรัสสอบถามและตรัสถึงหลายครั้ง เนื่องจากทรงเคยใช้บริการของคลังพิพิธภัณฑ์เมื่อครั้งยังทรงศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรมาก่อน

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ เสด็จเป็นองค์ประธานทรงเปิดนิทรรศการเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย เรื่อง “ประชาร่วมพรักอนุรักษ์มรดกไทย” ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ในระหว่างเสด็จทอดพระเนตรนิทรรศการได้รับสั่งถึงคลังพิพิธภัณฑ์ที่พระองค์เคยเสด็จมาศึกษาค้นคว้าศิลปจารึกภาษาโบราณ ว่ามีการปรับปรุงหรือย้ายไปที่อื่นบ้านหรือไม่ เนื่องจากได้เคยเสด็จฯ ขึ้นไปบนคลัง ได้พบกับสภาพที่แออัด ภัณฑารักษ์ได้กราบทูลว่า ทุกอย่างยังเหมือน

เดิมเนื่องจากไม่มีสถานที่ที่จะจัดเก็บ อีกทั้งติดขัดเรื่องงบประมาณ ตลอดจนอยู่บนพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งไม่สามารถก่อสร้างอาคารใหม่ได้ จึงทรงแนะนำว่า **“เราควรจะปรับปรุงพัฒนาคลังให้มีระบบ เป็นระเบียบสามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น”** นับเป็นครั้งแรก

ต่อมาครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๓ คณะข้าราชการกองพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติได้เข้าเฝ้าเพื่อรับมอบโบราณศิลปวัตถุที่เจ้าอาวาสวัดศรีมงคลวรวิ จังหวัดเชียงราย ทูลเกล้าถวายแด่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และทรงมอบให้กรมศิลปากรเก็บรักษาต่อไป ในโอกาสนั้นทรงมีรับสั่งในเรื่องของ “คลัง” เก็บโบราณศิลปวัตถุว่า **“สภาพคลังพิพิธภัณฑ์คล้ายโกดังเก็บของ เมื่อมีโบราณวัตถุอยู่เป็นจำนวนมาก หากเก็บรักษาไม่ดีก็จะเป็นการทำลายวัตถุนั้นไป”**

ในครั้งที่ ๓ ทรงมีพระดำริเมื่อครั้งเสด็จนำนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ ไปทัศนศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ ว่า **“เรื่องของโบราณวัตถุ อันที่จริงไม่นิยมนักสะสมของเก่า**

แต่ในเมื่อกรมศิลปากรไม่มีสถานที่ที่จะเก็บโบราณวัตถุ และในพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ก็มีคลังเก็บโบราณวัตถุซึ่งเก็บไว้แน่นมาก ไม่สามารถจัดให้เป็นระบบได้ก็จริง โบราณวัตถุบางชิ้นที่มีผู้มอบให้ก็ไม่เคยได้นำมาจัดแสดง เข้าใจว่าของที่มีย่อยในคลังก็ควรจะจัดแสดงหมุนเวียนไม่ทั่วถึงอยู่แล้ว ดังนั้นการที่มีผู้สะสมเก็บรักษาไว้ ก็นับเป็นการช่วยอนุรักษ์โบราณวัตถุทางหนึ่ง แต่การขายโบราณวัตถุไม่สมควรกระทำ เพราะการขายของเก่าเป็นการสิ้นคิด ถ้าจะขายก็ควรทำของเทียมขึ้นมาขายน่าจะดีกว่า” และ “กรมศิลปากรน่าจะสร้างคลังพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่ เพื่อจัดของให้เป็นระบบ และใช้เป็นสถานที่ศึกษาเปรียบเทียบโบราณวัตถุได้”

และในครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ ทาง

กองพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ได้รับมอบเครื่องดนตรีญี่ปุ่น ที่ทางบริษัทสยาม-กลการ จำกัด ทูลเกล้าถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสนั้นได้รับสั่งถึงคลังพิพิธภัณฑ์ว่า “คลังพิพิธภัณฑ์ต้องเก็บรักษาโบราณวัตถุเป็นจำนวนมาก ยังไม่เป็น

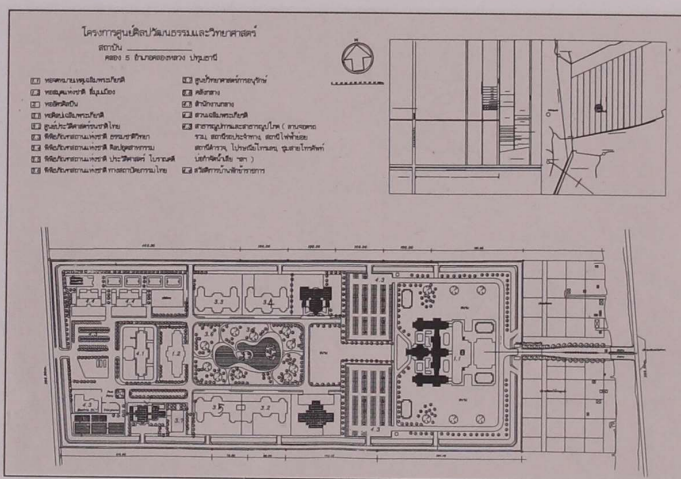
คลังที่มีระบบ และไม่สามารถทำเป็นศูนย์การศึกษาวิจัย หรือ Study Collections ได้ ซึ่งจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก สมควรจัดให้มีขึ้น”

นอกจากนี้ยังได้เสด็จพระราชดำเนินดูกิจการของพิพิธภัณฑ์และคลังพิพิธภัณฑ์ในหลาย ๆ ประเทศ ทรงดำริในเรื่องของคลังพิพิธภัณฑ์อีกหลายครั้ง พอสรุปความได้ว่า ทรงเห็นความสำคัญของศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ ทั้งที่จัดแสดงและที่เก็บรักษาไว้ในคลังว่าสิ่งเหล่านี้คือข้อมูลสำคัญทางการศึกษาวิจัย เเงกเช่นเดียวกับเอกสารหรือหนังสือ สมควรจะต้องมีคลังเก็บศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ ซึ่งมีวิธีการจัดเก็บที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนต้องพร้อมที่จะให้ผู้สนใจเข้าศึกษาหาความรู้จากศิลปวัตถุชิ้น ๆ ได้ อีกทั้งคลังศิลปวัตถุที่ดีจะมีรูปแบบการดำเนินการ และการนำเสนอที่น่าสนใจเช่น

เดียวกับห้องจัดแสดง (Exhibition Gallery) แต่คลังพิพิธภัณฑ์ในปัจจุบันที่มีอยู่ มีศิลปวัตถุ โบราณวัตถุมากมายเกินปริมาณเนื้อที่ที่มีอยู่ เป็นเหตุให้เกิดการชำรุดเสียหาย เพราะถูกเก็บอย่างเบียดเสียด ตลอดจนจัดวางอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมทั้งสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติและการดูแลรักษา ดังนั้นจึงทรงมีพระประสงค์ให้ก่อสร้างคลังพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขึ้นใหม่ เพื่อการจัดเก็บและการจัดเป็นคลังเปิด ทั้งเป็นศูนย์ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน

กรมศิลปากรได้นำแนวพระดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาเป็นหลักในการพิจารณาจัดตั้งคลังกลางพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขึ้นนี้ จึงเป็นที่มาของ “พิพิธภัณฑ์-สถานแห่งชาติ กาญจนภิเษก” ซึ่งเป็นคลังกลาง ที่จะทำหน้าที่เป็น

ศูนย์ข้อมูลศิลปโบราณวัตถุทั่วประเทศ ประกอบกับวโรกาสอันเป็นมหามงคลพระราชพิธีกาญจนภิเษก ทรงครองสิริราชสมบัติเป็นปีที่ ๕๐ มาถึงทุกฝ่ายจึงพร้อมใจกันทูลเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

โครงการแรกเริ่มของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กาญจนภิเษก

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กาญจนภิเษก ตั้งอยู่ในที่ดินที่กรมศิลปากรได้รับมอบจากกรมธนารักษ์ ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๔๖ ไร่ ปัจจุบันนี้ได้ดำเนินการจัดสร้างอาคารไปแล้วในบางส่วน คือ

คลังกลางพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เป็นศูนย์อนุรักษ์และบริการข้อมูลโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่อยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร โดยจัดเป็นลักษณะที่เป็นทั้งคลังเปิดและคลังปิดที่นักวิชาการสามารถเข้ามาทำการศึกษาวิจัย ค้นคว้าข้อมูลจากศิลปโบราณวัตถุเหล่านี้ได้ จัดเป็นส่วนวัตถุเพื่อการศึกษา (Study Collection) และต่อไปในอนาคตจะเป็นศูนย์ข้อมูลด้านโบราณวัตถุและศิลปวัตถุที่ราชอาณาจักรที่มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐานและใหญ่ที่สุดในประเทศ ขณะนี้กำลังเตรียมการย้ายศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ ไปจัดเก็บและอนุรักษ์ ณ

จันทรวิ

คลังพิพิธภัณฑนี้ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูล จัดทำทะเบียนบัญชี และประวัติเรื่องราวของวัตถุแต่ละชิ้น ซึ่งถือเป็น “หัวใจ” ในหลักวิชาการด้านค้นคว้าวิจัย

ในปัจจุบันการจัดระบบคลัง และปรัชญาแนวความคิดในการพัฒนาระบบการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปมาก ทำให้คลังพิพิธภัณฑที่มีใช้เดิมคลั่งตาย หากเป็นคลังที่มีชีวิต มีความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ คลังพิพิธภัณฑของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กาญจนภิเษก ได้จัดแบ่งออกเป็นสวนต่าง ๆ คือ

คลัง (Restricted Storage) สำหรับเก็บรักษาโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่ต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด จำเป็นต้องควบคุมอุณหภูมิตลอดเวลา และต้องการการอนุรักษ์อย่างสมบูรณ์แบบที่สุด และไม่ได้เปิดแสดงให้บุคคลภายนอกเข้าชมโดยปกติ

คลังเปิด (Visible Storage) เป็นส่วนที่ใช้เนื้อที่ประมาณร้อยละ ๘๐ ของอาคารทั้งหมด เพื่อกระจายการจัดเก็บและจัดแสดงออกไป จำแนกตามหมวดหมู่ให้ดูเป็นระเบียบสวยงาม สามารถตรวจสอบทะเบียนบัญชีได้ง่ายและรวดเร็ว มีตู้กระจกเก็บรักษา มีไฟฟ้าในตัว มีป้ายคำบรรยาย มีช่องทางเดินสามารถเปิดตู้ให้ผู้สนใจเดินชม และศึกษาหาความรู้ได้โดยสะดวก โดยใช้ระบบการบริการคล้ายกับวิธีการการบริการของห้องสมุด

ห้องศึกษาค้นคว้า (Study Collections Room) จัดเป็นส่วนห้องบริการข้อมูลที่เปิดสำหรับสาธารณชนเข้ามาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเปรียบเทียบที่ต้องการความลึกซึ้งในการค้นคว้าละเอียดกว่าขั้นตอนการเข้าชมคลังเปิดในส่วนนี้ ผู้เข้าศึกษาค้นคว้าอาจขอเข้าชมตัวอย่างวัตถุ หาข้อมูลจากทะเบียนศิลปวัตถุที่มีบริการด้วยระบบคอมพิวเตอร์ได้

นอกจากนี้จะเป็นบริเวณที่ใช้เป็นห้องปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ที่ใช้ดำเนินการในการรับฝากโบราณ - ศิลปวัตถุชั่วคราว ใช้เป็นที่พักเก็บโบราณ - ศิลปวัตถุที่ยังไม่ได้ทำทะเบียน โบราณวัตถุที่เข้ามาใหม่ โบราณวัตถุที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี โบราณวัตถุที่ถูกยึดและอายัด ตลอดจนโบราณวัตถุที่ก่อนนำออกไปจัดแสดง ก่อนนำส่งซ่อมสงวนรักษา และเก็บวัตถุที่ใช้จัดนิทรรศการเคลื่อนที่ เป็นต้น

นอกจากคลังพิพิธภัณฑดังกล่าวข้างต้นแล้ว พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ยังมีกลุ่มพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประเภทต่าง ๆ เกิดขึ้นตามมาอีกต่อไป โดยขณะนี้ อาคาร “หอศิลปเฉลิมพระเกียรติ

๑๔” อยู่ในระหว่างเตรียมการได้เริ่มปลูกสร้าง นอกจากอาคารทั้งสองดังกล่าวแล้ว ยังมี “อาคารหอศิลปศิลป์” ของสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งออกแบบและจัดสร้างเรียบร้อยแล้ว ในอนาคตจะได้จัดสร้างพิพิธภัณฑสถานประเภทอื่น ๆ อาทิ ประวัติศาสตร์ชาติไทย อาคารจัดแสดงชาติพันธุ์วิทยา พิพิธภัณฑธรณีวิทยาของกรมทรัพยากรธรณี รวมทั้งหอจดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติอีกด้วย

นับจากนี้และต่อไปในอนาคต พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กาญจนภิเษก คงจะเป็นศูนย์ข้อมูลทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และโบราณคดีที่สมบูรณ์แบบที่สุดแห่งหนึ่งทางภูมิภาคตอนเหนือของกรุงเทพฯ สำหรับรองรับการขยายตัวของแหล่งชุมชน ตลอดจนสถานศึกษาที่กำลังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในแถบภูมิภาคนี้ และในอนาคตจะเป็นศูนย์ข้อมูลที่สมบูรณ์แบบที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทยด้วย ในโอกาสที่ทางภาควิชาบาลได้จัดให้ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๒ เป็นปี Amazing Thailand ทางพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กาญจนภิเษก หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของตัวแทนชาติไทย ที่จะช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี อันถือว่ารุดรทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณซึ่งเป็นสมบัติอันล้ำค่าที่ยังบรรพบุรุษของเราได้สร้างขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมและถ่ายทอดต่อมาสู่อนุชนรุ่นหลัง ให้ชาวโลกได้รับทราบว่ประเทศไทยที่เขากำลังได้สัมผัสอยู่นี้ เป็นอยู่อารยธรรมอันดงามที่เก่าแก่ช้านานนับพัน ๆ ปีมาแล้ว ตลอดจนทั้งมีสนนิยม พร้อมทั้งวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล แสดงให้เห็นถึงความพร้อมที่จะยืนหยัดอยู่ในโลกยุค IT ได้อย่างภาคภูมิและกลมกลืน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กาญจนภิเษก เปิดทำการ วันจันทร์ - วันศุกร์ ตั้งแต่ ๐๙.๐๐ น. - ๑๖.๐๐ น. โทรศัพท์ ๒๒๕-๗๗๔๔, ๒๒๕-๗๔๓๓, ๕๐๒-๗๕๖๘ - ๕ โทรสาร ๒๒๕-๘๗๘๖

กรุสมบัติทางวัฒนธรรม อินเดียแดง

เสาวลักษณ์ แซ่ลี
เรียบเรียง

การค้นพบทวีปอเมริกามีความหมายต่อมวลมนุษยชาติ
มหากาล แต่เวลาที่ผ่านไป ๕๐๐ ปีนั้น หลังจากที่ใช้ชีวิตอยู่กับ
เทคโนโลยีอันทันสมัยมนุษย์จึงได้หันมาศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับ
เชื้อชาติของชาวพื้นเมืองอเมริกัน ซึ่งก็คือ ชาวอินเดียแดง ผู้
เป็นเจ้าของดินแดน
และวัฒนธรรมใน
ถิ่นชนบทซึ่งอยู่ใน
พื้นที่ทั่วไปของภูมิ-
ภาคอย่างจริงจัง

เผ่าพันธุ์ซีลี

หรือ ประชากรชาว
ซีลี เป็นเผ่าพันธุ์
หนึ่งในทวีปอเมริกา
ใต้ที่มีเชื้อสายความ
ผูกพันอย่างใกล้ชิด
กับเชื้อสายผู้คนใน

ทวีปเอเชีย แต่ด้วยความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติด้านธรณีวิทยา
ในอดีต จึงทำให้สายพันธุ์ดังกล่าวต้องห่างหายจากกัน ใน
สาธารณรัฐซีลีมีชนเผ่าอินเดียต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ที่สำคัญ
ได้แก่ ชนเผ่าอินคา ชนเผ่ามายาชาส ชนเผ่ามาปูเชส ชนเผ่าเฟอเจียน
และชนเผ่าปาปาย เป็นต้น ต่างได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานก่อนที่ประเทศ
สเปนเข้าครอบครอง พบว่ามีอารยธรรมสูงที่มีอายุประมาณ ๗,๐๐๐
ปีล่วงมาแล้วปรากฏอยู่

ชาวอเมริกันอินเดียเชื่อในเรื่องชีวิตหลังความตายและถือ
ว่าเป็นช่วงสำคัญยิ่ง มนุษย์ในแทบทุกชนเผ่าจะมีการประกอบ
พิธีกรรมอันซับซ้อนเพื่อส่งวิญญาณของผู้ตายไปสู่โลกใหม่ บรรดา
พิธีกรรมต่าง ๆ ของชาวอเมริกันอินเดีย การสงวนรักษาซากศพ

มิให้เน่าเปื่อยหรือการทำมัมมี่เป็นพิธีกรรมที่น่าสนใจอย่างยิ่ง
เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการขั้นสูงของวัฒนธรรมที่
ครอบคลุมเขตแดนตอนเหนือของประเทศซีลี

มัมมี่ที่พบในประเทศซีลีส่วนใหญ่เป็นมัมมี่ที่ถูกสงวนรักษา

ไว้โดยวิธีธรรมชาติ
ด้วยการเก็บไว้ใน
เขตทะเลทรายที่
แห้งแล้ง หรือใน
บริเวณยอดเขา
แอนดิสที่มีอุณหภูมิ
ต่ำ และวิธี
ซินโซโร คือนำ
อวัยวะในอก
จากศพและแล่
ส่วนเนื้อออก จาก
นั้นนำกระดูกมา

ยัดเข้ากับโครงไม้ แล้วนำเส้นใยพืชมาพันกับแกนกระดูกเพื่อ
ประกอบเป็นรูปร่างคน ต่อจากนั้นจึงนำแผ่นหนังของศพและ
เส้นผมที่ถักเปียอย่างประณีตมาประกอบกลับเข้าไป ในหน้าที่
ซุบตอบจะนำมัมมี่ด้วยดินเหนียว แล้วใช้เปลือกหอยหรือแผ่น
วัสดุกลมทาสีแล้วประกอบเข้าไปแทนดวงตา พบทางตอนเหนือสุด
ของซีลีซึ่งมีอายุเก่าแก่ที่สุดในโลก คือราว ๗,๐๐๐ ปีมาแล้ว

พิธีกรรมอีกอย่างหนึ่งเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไปในกลุ่ม
ชนเผ่าดั้งเดิมของซีลีนี้คือ การสวดมนต์สวดภาวนา
นักโบราณคดีพบอุปกรณ์สำหรับสวดมนต์สวดภาวนาอยู่รวม
กับเครื่องแต่งกายที่อุทิศให้แก่ศพทางตอนเหนือของประเทศซีลี
พบว่าการสวดมนต์สวดภาวนาเป็นความนิยมในกลุ่ม ชามานส์

หรือ หมอผี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและรักษาโรคให้แก่คนในเผ่า และได้แพร่หลายไปยังกลุ่มอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

ชิลีเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางสภาพภูมิประเทศ โดยเฉพาะทางตอนเหนือซึ่งเป็นเขตเทือกเขาที่เรียงรายสลับซับซ้อน บริเวณนี้มีการสร้างงานศิลปกรรมหินที่ผสมผสานเทคนิคและลวดลายต่าง ๆ จนเกิดเป็นลักษณะเฉพาะขึ้น ศิลปกรรมหินที่พบในประเทศชิลีตามเทคนิคการสร้างงานแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ภาพวาดบนพื้นผิวดิน ภาพสลักหิน และภาพเขียนสีบนผนังหิน และด้วยเหตุที่ศิลปกรรมหินเกิดขึ้นท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ จึงมักมีลวดลายที่ประกอบด้วยรูปทรงทางธรรมชาติ หรือสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเทพนิยาย ความเชื่อ และ

ตำนานในโลกทัศน์ของชุมชนตามเทือกเขาแอนดีส ศิลปกรรมหินเหล่านี้จึงเปรียบเสมือนจักรวาลขนาดเล็กที่มีองค์ประกอบที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมถูกกำหนดเอาไว้

ด้วยกันเพื่อสื่อความหมายบางประการ

ในชิลีนอกจากกล่าวได้ว่า เมื่อวัฒนธรรมต่าง ๆ เริ่มต้นขึ้น ผ้าและสิ่งทอเป็นสิ่งที่ใช้บ่งบอกถึงความแตกต่างหรือเอกลักษณ์ รวมไปถึงเสถียรภาพของสังคม ในช่วงวัฒนธรรมอินคาเจริญรุ่งเรือง การทอผ้าได้ถูกระบุไว้เพื่ออาณาจักรและสุริยเทพด้วยการแต่งกายแบบต่าง ๆ ถูกประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ในพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิต เพราะเหตุว่าสิ่งทอส่วนใหญ่มักจะพบจากแหล่งฝังศพ จึงเชื่อว่าผ้าเป็นเครื่องใช้สำคัญที่จะมอบให้ติดตัวไปกับผู้ตาย

สิ่งทอพื้นเมืองของชาวมาปูเช่ อินเดียนแดงเผ่าหนึ่งในชิลี มีความเป็นมาที่เก่าแก่นับย้อนไปได้ถึงยุคก่อนโคลัมบัสจะ

ค้นพบทวีปอเมริกาใต้ แต่ชาวมาปูเช่เรียนรู้การเลี้ยงแกะและการประดิษฐ์สิ่งทอที่ทำจากขนแกะตามอย่างชาวสเปนซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานภายหลัง เกิดสถานภาพใหม่ของสิ่งทอที่ถือว่าเป็นสิ่งมีค่า และการประเมินความมั่งคั่งของหัวหน้าเผ่าก็ดูได้จากเสื้อผ้าสิ่งทอที่มอบให้ติดตัวไปเมื่อเสียชีวิต

นอกจากวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมาในรูปของพิธีกรรมดั้งข้างต้นแล้ว การมีเครื่องปั้นดินเผาใช้งาน การตกแต่งศีรษะด้วยเครื่องประดับอันได้แก่ หมวกและผ้าโพกศีรษะ ซึ่งเรามักเห็นว่ามีขนนกเป็นส่วนประกอบ หรือการสวมใส่เครื่องประดับ ไม่ว่าจะเป็นตุ้มหู สายสร้อย การมีดนตรีประกอบกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องดนตรีให้จังหวะ ล้วนแล้ว

แต่แสดงให้เห็นถึงความมีอารยธรรมถึงขีดสุดและเกียรติภูมิ ความเจริญก้าวหน้า ความโดดเด่นทางศิลปกรรมและวิทยาการของชนเผ่าพื้น-

เมืองที่กระจัดกระจายอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งชนเผ่าเหล่านี้ต่างเป็นกำลังสำคัญในการรวมขึ้นเป็นสาธารณรัฐชิลีในปัจจุบัน

พิธีปิดการฝึกอบรมและมอบวุฒิบัตร อาสาสมัครพิทักษ์มรดก วัฒนธรรมทางทะเล รุ่นที่ ๓

ดวงกมล กมลานนท์
ภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพาณิชยนาวิ จันทบุรี

เมื่อวันที่ ๒๗
ตุลาคม ๒๕๕๑ ที่
ผ่านมา นายรัช
หันตรา รองผู้ว่า-
ราชการจังหวัดจันทบุรี
ได้ให้เกียรติเป็น
ประธานในพิธีมอบ
วุฒิบัตรและปิดการ
ฝึกอบรมอาสาสมัคร
พิทักษ์มรดกวัฒน-
ธรรมทางทะเล ของ
กลุ่มงานโบราณคดี

พิธีปิดการฝึกอบรมและมอบวุฒิบัตร อส.มวท. รุ่น ๓/๒๕๕๑ ณ หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลา-
ภิเชก จ.จันทบุรี เมื่อ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๑

ได้นำ กรมศิลปากร พิธีนี้จัดให้มีขึ้นที่ห้องประชุมหอสมุดแห่งชาติ
รัชมังคลาภิเชก จันทบุรี

ในปัจจุบันกระแสในเรื่องของการอนุรักษ์เข้ามามีบทบาท
ในชีวิตประจำวันของเรามากขึ้น ซึ่งการอนุรักษ์ในที่นี้มิได้มีความ-
หมายเพียงแต่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน ซึ่งจะมี
ผลโดยตรงต่อโลกของเราเท่านั้น หากแต่หมายรวมถึงการอนุรักษ์
มรดกวัฒนธรรมซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นชาติของเราซึ่งมีมา
ช้านาน นอกจากการมีวัฒนธรรมด้านภาษา วิธีชีวิตความเป็นอยู่
การแต่งกายซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่สามารถเห็นได้โดยทั่วไปแล้ว
มรดกวัฒนธรรมทางทะเลก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เราควรที่จะให้
ความสำคัญ

เมื่อกล่าวถึงโลกใต้ทะเลคนส่วนใหญ่จะคิดถึงแต่ปะการัง
ซึ่งก่อตัวกันเป็นกลุ่มหรือเป็นแนวตาม หมู่ปลาน้อยใหญ่ว่า

เวียนวนหรือต้นไม้
ทะเลหลากหลายชนิด
ปรากฏเป็นสีสันให้กับ
ท้องทะเลอันแวววาว
กว้างใหญ่ หากแต่จะ
มีสักกี่คนที่จะนึกถึง
โลกในอีกบรรยากาศ
หนึ่งเช่นนี้ในด้านของ
ประวัติศาสตร์ ซึ่งถูก
ลบเลือนไปโดยเศษ
หิน ดิน ทรายและ
น้ำจำนวนมหาศาล

โลกที่กล่าวถึงในที่นี้คือ โลกของงานโบราณคดีใต้น้ำ

โบราณคดีใต้น้ำ คือ การศึกษาเรื่องราวของมนุษย์และ
วัฒนธรรมในอดีตจากหลักฐานที่เป็นวัตถุซึ่งจมอยู่หรือเคยจม
อยู่ในน้ำไม่ว่าจะเป็นในมหาสมุทร ทะเล แม่น้ำ ลำธาร คลอง
บึง น้ำตก หนอง กว้าง ตระพัง สระ หรืออ่างเก็บน้ำ ที่เกิดจาก
การสร้างเขื่อน เป็นการศึกษาเรื่องของมนุษย์โดยตรงเรื่องการตั้ง
ถิ่นฐาน ชีวิตความเป็นอยู่ การทำมาหากิน เทคโนโลยี ศิลปะ
การเมืองการปกครอง ศาสนาและความเชื่อเน้นหนักในเรื่องที่มี
ความสัมพันธ์เกี่ยวกับน้ำและแหล่งน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการ
คมนาคมทางน้ำ เรือและพาหนะทางน้ำ การต่อเรือ การเดินเรือ
ทำเรือ สินค้า แหล่งผลิตสินค้า ตลาด ยุทธนาวิ ชีวิตความเป็น
อยู่ของคนที่อยู่ในเรือ ชาน้ำและเมืองท่าต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์
มนุษยชาติเป็นสำคัญ

หน่วยงานซึ่งมีความรับผิดชอบในด้านของงานโบราณคดี ได้นำในประเทศไทยในปัจจุบัน คือ กลุ่มงานโบราณคดีได้นำ ใน ประเทศไทยในปัจจุบัน คือ กลุ่มงานโบราณคดีได้นำ สำนักงาน โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๔ ปราจีนบุรี สำนัก- โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร ซึ่งตั้งอยู่ ที่ ค่ายเนินวง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยภารกิจที่ได้รับ มอบหมายในการปฏิบัติ- งาน คือ

๑. ดำเนินการ เก็บข้อมูลโดยการสำรวจ ขุดค้นแหล่งน้ำทั่วประเทศ

๒. ดำเนินการ ศึกษาวิเคราะห์หลักฐาน ทางโบราณคดีที่ได้จาก การสำรวจขุดค้นและ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

๓. แปลความ จากหลักฐานที่ได้

๔. จัดการฝึก อบรมในสาขา

๕. พัฒนา ปรับ-ปรุงเทคนิคการปฏิบัติงาน ได้นำให้เหมาะสมแก่เรื่อง และกรณี

เมื่อคำนึงถึงพื้นที่ ความรับผิดชอบอัน ประกอบไปด้วยทะเลจีนใต้ และทะเลอันดามัน ซึ่งมี

พื้นที่มากกว่า ๔๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ตลอดจนพื้นที่ที่เป็น แหล่งน้ำและเคยเป็นแหล่งน้ำมาก่อนทั่วประเทศไทยแล้วจะเห็น ได้ว่ามีขนาดที่กว้างใหญ่ ขณะที่ทางกลุ่มงานโบราณคดีได้นำนั้น มีบุคลากรผู้มีความสามารถในการปฏิบัติงานและในการ ดูแลรักษาแหล่งโบราณคดีทั่วประเทศย่อมไม่ทั่วถึง

ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองนโยบายของทางราชการโดยเฉพาะ

กรมศิลปากร ซึ่งมีนโยบายที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้มีส่วนร่วมกับทางราชการในการที่จะช่วยดูแลแหล่งโบราณคดี อันเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรมของชาติในพื้นที่ที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ ซึ่งย่อมดูแลได้ดีกว่าบุคลากรของทางราชการหรือบุคคลภายนอก พื้นที่ เพราะบุคคลในพื้นที่ย่อมต้องรู้สึกหวงแหนในศิลป- วัฒนธรรมของท้องถิ่นมากกว่าบุคคลภายนอกอย่างแน่นอน

ครูฝึกและนักเรียน อส.มวท. รุ่น ๓ ขณะออกฝึกภาคทะเลที่เกาะหมาก จ.ตราด

การฝึกกายบริหาร เพื่อเตรียมความพร้อมของสภาพร่างกาย

ดังนั้นเพื่อเป็นการ

บรรลุตามวัตถุประสงค์ ของทางราชการและเพื่อ ก่อให้เกิดประโยชน์ใน การดูแลรักษามรดก วัฒนธรรมของท้องถิ่นสูง สุด โดยการอนุมัติของ กรมศิลปากร กลุ่มงาน โบราณคดีได้นำจึงได้เปิด การฝึกอบรมอาสาสมัคร พิทักษ์มรดกวัฒนธรรม ทางทะเลขึ้น โดยมีความ มุ่งหวังให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นใน การปฏิบัติงานได้นำ โดย ได้มีการสอนวิชาการ ดำน้ำขั้นพื้นฐานทั้งภาค ทฤษฎีและปฏิบัติให้กับ ผู้เข้ารับการอบรม ควบคู่ ไปกับการให้ความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับแหล่ง

โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ จากแหล่งเรือจมต่าง ๆ นอกจากนี้ยังสอนให้ผู้เข้ารับการอบรมยังได้เรียนรู้ถึงวิธีการ อนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมทางทะเลอีกด้วย และเมื่อผู้เข้ารับ การอบรมสำเร็จการอบรมออกไปจะเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานของทางราชการ โดยช่วยสอดส่องดูแลและส่ง ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรือจมและแหล่งโบราณคดีต่าง ๆ ซึ่ง

ได้มีการค้นพบเป็นครั้งแรกหรือในแหล่งที่กำลังถูกทำลายโดยผู้ลักลอบงมหาโบราณวัตถุจากแหล่งเรือจมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับทางราชการในการดำเนินงานขั้นต่อไป

กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำได้เปิดฝึกอบรมการฝึกอาสา-

สมัครพิทักษ์มรดกวัฒนธรรมทางทะเลมาแล้ว ๒ รุ่น

รุ่นที่ ๑ ดำเนินการเมื่อปีงบประมาณ ๒๕๓๖ ระยะเวลาตั้งแต่ ๑๐ กุมภาพันธ์ - ๘ พฤษภาคม มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑๔ คน

รุ่นที่ ๒ ดำเนินการเมื่อปีงบประมาณ ๒๕๓๘ ระยะเวลาตั้งแต่ ๒ พฤษภาคม - ๒๐ มิถุนายน มี

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑๙ คน

หลังจากการฝึกอบรมในครั้งนี้ผ่าน ๆ มาทั้ง ๒ รุ่นทำให้กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำมีอาสาสมัครในการดูแลรักษามรดกวัฒนธรรมเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นแต่เนื่องจากพื้นที่ความรับผิดชอบอันกว้างขวาง อาสาสมัครจำนวนดังกล่าวจึงยังคงมีไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนอาสาสมัครในการปฏิบัติงานใต้น้ำ กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำจึงได้บรรจุแผนการฝึกอบรมอาสาสมัครไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ

๒๕๔๑ นี้โดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครพิทักษ์มรดกวัฒนธรรมทางทะเล รุ่นที่ ๓”

การดำเนินการฝึกอบรม ได้จัดให้มีขึ้นในระหว่างวันที่

๑๖ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๑ รวมระยะเวลาในการอบรม ๗ สัปดาห์

การเรียนการสอนในภาคทฤษฎีและปฏิบัติรวม ๑๕๐

ชั่วโมง ประกอบด้วย

การฝึกแบ่งอากาศหายใจในน้ำ (Buddy Breathing) ณ หอฝึกดำน้ำ หน่วยสงครามพิเศษทางเรือ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี

การเตรียมพร้อมดำของชุดดำน้ำชุดต่อไป ขณะออกฝึกภาคทะเล ที่เกาะหมาก จ.ตราด

- วิชาฟิสิกส์

ใต้น้ำ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจในสภาวะที่แตกต่างเมื่ออยู่ใต้น้ำ

- อันตรายและ

โรคที่เกิดจากการดำน้ำ รวมถึงการรักษา ซึ่งจะทำให้สามารถหลีกเลี่ยงจากอันตรายต่าง ๆ ได้ทันที

- การใช้และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ดำน้ำ เป็นอีกหัวข้อหนึ่งที่จำเป็นจะต้องเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อการใช้อุปกรณ์ดำน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

- การเรียนรู้ตารางการดำน้ำ การคำนวณการดำซ้ำและการลดความกดจะช่วยคำนวณเวลาในการปฏิบัติงานใต้น้ำของผู้ปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัย

- การใช้สัญญาณมือในการสื่อสารใต้น้ำมีความสำคัญทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในขณะปฏิบัติงานใต้น้ำ

- การเรือและแผนที่ การใช้อิมทิค การผูกเงื่อนต่าง ๆ นับเป็นสิ่งรอบตัวที่น่าสนใจในการเรียนรู้

นอกเหนือไปจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีการเตรียมความพร้อมของร่างกายในการฝึกในการวิ่ง ว่ายน้ำ และการฝึกในการช่วยเหลือคนจมน้ำ การแก้ปัญหาจากอันตราย

ต่าง ๆ เมื่ออยู่ใต้น้ำ การสร้างความคุ้นเคยในการใช้อุปกรณ์ดำน้ำ และการปรับตัวเมื่ออยู่ใต้น้ำ โดยจะมีการฝึกปฏิบัติทั้งในสระน้ำ และในทะเล

ซึ่งตลอดการฝึกอบรม กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำได้จัด บุคลากรผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องของการดำน้ำและการ ปฏิบัติงานใต้น้ำมาเป็นวิทยากรในการสร้างความเข้าใจและทำ ความคุ้นเคยในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการดำน้ำ และดูแลในการฝึกเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้เข้ารับการอบรม ตลอดจนให้ความรู้ในด้านของงานโบราณคดี โดยสอนให้รู้ถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานใต้น้ำ ตั้งแต่การค้นหา สืบหา และ ขุดค้น ซึ่งจะนำไปสู่การอนุรักษ์มรดกทางทะเลที่สำคัญต่อไป ทั้งนี้ กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำไม่ได้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เข้า รับการฝึกอบรมแต่อย่างใด นอกจากค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าเรือไปฝึกในทะเล ซึ่งคณะผู้เข้ารับการฝึกจะเป็น ผู้ดำเนินการเอง

ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมในครั้งนี้คือ อาสาสมัครผู้ผ่าน

การฝึกอบรมจะเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องของการดำน้ำและการปฏิบัติ งานใต้น้ำ รวมทั้งได้รับความรู้ในเรื่องของการอนุรักษ์มรดก วัฒนธรรมทางทะเล และมีส่วนในการดูแลมรดกวัฒนธรรมของ ชาติ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่นได้ตระหนักและมี ความรัก ห่วงเห่นในมรดกวัฒนธรรมที่กำลังจะสูญเสียไปอีกด้วย

ในการอบรมครั้งนี้ กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำได้รับการ สนับสนุนในด้านการฝึกเป็นอย่างดีจากศูนย์สงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ กองทัพเรือ ให้ยืมอุปกรณ์ดำน้ำ และอนุญาตให้ ใช้หอฝึกดำน้ำพร้อมวิทยากรของศูนย์สงครามพิเศษในการฝึก ดำน้ำขึ้นลูกเงิน กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๑ กองพลนาวิกโยธิน (ค่ายตากสิน จันทบุรี) เปิดให้ใช้บริการสระ- ว่ายน้ำ และเอื้อเฟื้อในเรื่องอุปกรณ์ดำน้ำเพื่อใช้ในการฝึก นอก จากนี้ยังได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในเรื่องของการเดินทางและ ค่าอาหารเป็นอย่างดีจาก ร้านนอนหนังสือ ร้านขายชัยโฟโต้ฟาสต์ และคุณอภิรัตน์ ชาญกิจวิริยะ ฯลฯ ซึ่งทางกลุ่มงานโบราณคดี ใต้น้ำต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

อาสาสมัครพิทักษ์มรดกวัฒนธรรมทางทะเล รุ่นที่ ๓

รวมสำเร็จการฝึกอบรมรวม ๒๑ คน มาจากหลากหลายอาชีพ หลายสาขา ดังนี้ คือ

๑. นายแพทย์วัฒน์สิน ไทยศรีวงศ์	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จ.จันทบุรี
๒. นายสุธีระ จิตราพันธ์	อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อ.สอยดาว
๓. พลจ. อรรถวุฒิ เนื่องจันทน์	หน่วยปฏิบัติการพิเศษตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี
๔. พลจ. สุวรินทร์ ลักษณะนามเลิศ	หน่วยปฏิบัติการพิเศษตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี
๕. นายมานพ พรหมมี	สมาคมสว่างกตัญญู จันทบุรี
๖. นายธนัตถ์พงศ์ แสงอุ่น	สมาคมสว่างกตัญญู จันทบุรี
๗. นายสุรศักดิ์ เจริญทรัพย์	หน่วยกู้ภัย จังหวัดจันทบุรี
๘. นายพรชัย สุภัทธรรม	รันไอร์แลนด์ ๒
๙. นายสมพร ทองดี	กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำ กรมศิลปากร
๑๐. นายไพศาล วิเชียรแก้ว	กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำ กรมศิลปากร
๑๑. นายดุสิต นามแก้ว	กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำ กรมศิลปากร
๑๒. นางสาวศรีวรรณ ทองศรี	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จ.จันทบุรี
๑๓. นางสาววิภาพรณ มั่นศักดิ์	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จ.จันทบุรี
๑๔. นางสาวจำลอง บุญประเสริฐ	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จ.จันทบุรี
๑๕. นางสาวนฤมล นนทรักษ์	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพานิชน่านวิ กรมศิลปากร
๑๖. นางสาวดวงกมล กลมามนธ์	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพานิชน่านวิ กรมศิลปากร
๑๗. นางสาวสมใจ มงคลรัตน์	สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี
๑๘. นางสาวปิตตา กุลกิตติศักดิ์	ร้านนอนหนังสือ
๑๙. นางสาวกัลปิงหา นวลแพง	กลุ่มงานโบราณคดีใต้น้ำ กรมศิลปากร
๒๐. นางสาวชุติมา กิจพงษ์	ร้านหนังสือดี
๒๑. นายวิวัฒน์ บานเย็น	กลุ่มพ่อค้า

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โครงการปราชญ์เพื่อแผ่นดิน

๖ - ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

(ประมวลจากกิจกรรมต่าง ๆ ในส่วนกระทรวงศึกษาธิการ)

นิคม มูลิกะคามะ
อธิบดีกรมศิลปากร

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

การฟื้นฟูศิลปวิทยาการไทย

การด้านกระแสดังกล่าวนี้นั้น จำเป็นจะต้องมีการ
ฟื้นฟูศิลปวิทยาการไทย (Renaissance Thai Wisdom
and Technology) เพื่อศึกษาคุณค่าของการพัฒนา
ประเทศของคนไทยในอดีต ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์
มาจนถึงศตวรรษที่ ๒๐ ว่าภูมิปัญญาและเทคโนโลยีมี
ส่วนดีส่วนเสียอะไรบ้าง จะเลือกฟื้นเอาความเป็นเลิศด้าน
ต่าง ๆ มาเข้าไว้ในการพัฒนาสังคม - วัฒนธรรมปัจจุบัน
ได้มากมายเพียงใด

การฟื้นฟูศิลปะและวิทยาการดังกล่าวนี้นั้น ในมุมมอง
ของนักวัฒนธรรมศึกษานั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาปัญหา
ต่าง ๆ ที่ผูกพันเชื่อมโยงภาคสังคม วัฒนธรรม และ
เศรษฐกิจ การเมือง และอุตสาหกรรมเข้าด้วยกัน โดย
มองว่าพฤติกรรมทั้งหมดนี้ คือ องค์ประกอบของ
วัฒนธรรมศึกษา

๑. ต้องพิจารณาแนวคิดของวัฒนธรรมไทยทั้ง

ระบบ (Concept)

วัฒนธรรมคืออะไร?

แบ่งออกเป็นกี่สมัย?

มีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง?

๒. วัฒนธรรมมีกระบวนการดำเนินงานเป็นอย่างไร?

(Process)

ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมในอดีต ปัจจุบัน
และการแลกเปลี่ยนสร้างสรรค์ พัฒนา ควรมีข้อจำกัดแค่
ไหน กระบวนการ R and D ควรดำเนินงานอย่างไร?

๓. เป้าหมายของการพัฒนา (Development Target)

การพัฒนา กับ วัฒนธรรม เกี่ยวข้องกันอย่างไร เป้า-
หมายการพัฒนาที่แท้จริง ความหมายทางวัฒนธรรมควร
กำหนดคุณภาพและมาตรฐานให้ชัด

๔. การประเมินผล (Evolution)

ควรมีการจัดทำดัชนีการประเมินผล

ถ้าเรามองวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ โดยถือว่า
วัฒนธรรมคือจิตวิญญาณของคนแล้ว ไม่มีการพัฒนา
ใด ๆ ของชาติใดที่ต้องการให้คนกลับไปสู่การเป็นสัตว์ที่มี
เขี้ยวเล็บที่แหลมคม แต่ปราศจากจิตวิญญาณอีกต่อไป

สรุปกิจกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการ
ในปัจจุบัน

เพื่อให้การพัฒนา “ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ”

เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศ กรมศิลปากร กระทรวง
ศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานที่รักษารากเหง้าจิตวิญญาณ
ของวัฒนธรรมไทย ได้ดำเนินการโดยยึดหลักสำคัญ ดังนี้

ปัญญา คือ อำนาจ พัฒนาชาติพัฒนาคน
พัฒนาจะเป็นผล พัฒนามนปัญญาไทย
เอาอดีตมาเป็นฐาน ปรับปัจจุบันให้ทันสมัย
เอาต่างชาติมาเสริมไทย พัฒนาได้สถาพร
โดยการมีกิจกรรมที่กำลังดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการจัดงานเฉลิมฉลองพระชนมายุ
ครบ ๖ รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งมี
นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มอบให้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการทำการศึกษารวบรวมประวัติศาสตร์
พัฒนาการ และภูมิปัญญา และเทคโนโลยีไทย ๗๕
จังหวัด ในปีงบประมาณ ๒๕๔๑ - ๒๕๔๒ จำนวน
๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อศึกษาเรื่องราวของท้องถิ่น

๒. กระทรวงศึกษาธิการกำลังปรับปรุงหลักสูตร
การเรียนการสอน “วิชาท้องถิ่นของเรา” เพื่อบรรจุไว้เป็น
วิชาหลักในหลักสูตร ๑๒ ปี ตามเจตนารมณ์ในกฎหมาย
รัฐธรรมนูญแห่งปี ๒๕๔๐

๓. คณะกรรมการวันอนุรักษ์มรดกไทย และ
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จัดทำเอกสารระบบ
วัฒนธรรมและคุณภาพมาตรฐาน (Cultural System)
ออกเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางการทำงานวัฒนธรรมอย่าง
เป็นระบบ

มีกิจกรรมย่อย ๖ กิจกรรม เสริมระบบการดำเนิน-
การ คือ

๑. ทานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานใน
การจัดพิมพ์เอกสารนาร่อง เรื่อง **ระบบวัฒนธรรมและ
คุณภาพมาตรฐาน** แจกจ่ายไปยังองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น
ห้องสมุด แล้วตั้งคณะทำงานในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด เพื่อ
รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาและประวัติศาสตร์
ไทยดั้งเดิม (Wisdom and Technology) โดยระดม
นักวิชาการทั้ง ๗๖ จังหวัด จัดทำหนังสือเรื่อง “ประวัติ-
ศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย” คาดว่าจะแล้วเสร็จใน

เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเนื้อหาสำคัญ ๖ สาขาวิชา
คือ

๑. สถาปัตยกรรมศาสตร์และสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
๒. ประวัติศาสตร์ พัฒนาการทางสังคมและ
เหตุการณ์สำคัญ
๓. เอกลักษณ์ท้องถิ่น
๔. มรดกทางวัฒนธรรมและมรดกธรรมชาติ
๕. ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี
๖. โครงการพระราชดำริที่พระราชทานให้จังหวัด

๒. กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกระทรวงมหาดไทย
จะจัดนิทรรศการเรื่อง ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีไทย
พร้อมกับการจัดพิมพ์เอกสารประวัติศาสตร์ ศิลปะ และ
วัฒนธรรมไทย ตามข้อ ๑ จำนวน ๗๖ เล่ม ซึ่งเป็น
รากฐานความรู้แกนหลักของคนไทยแต่ละเผ่าพันธุ์และ
แต่ละจังหวัด (ประมาณเดือนสิงหาคม ๒๕๔๒)

๓. กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ
องค์กรในท้องถิ่นจะดำเนินการเลือกสรรคัมภีร์มรดกทาง
วัฒนธรรมและภูมิปัญญาและเทคโนโลยีที่มีคุณค่าเป็น
พิเศษ จัดทำบัญชีขึ้นทะเบียนเพื่อการทำนุบำรุงรักษาให้
เป็นระบบ และเหมาะสมกับสภาพภาพ เช่น

- การสงวนรักษา (Preservation)
- การอนุรักษ์ (Conservation)
- การฟื้นฟูบูรณปฏิสังขรณ์ (Restoration and
renovation)

ในวันอนุรักษ์มรดกไทย (๒ เมษายน ๒๕๔๒)

๔. กรมศิลปากรประสานงานกับกรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน
ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีพื้นบ้าน ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
รัฐธรรมนูญแห่งชาติ ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดให้กระทรวง
ศึกษาธิการ สอนภูมิปัญญาและเทคโนโลยีท้องถิ่น / ชาติ
(ในการศึกษา ๑๒ ปี เอกสารตามข้อ ๑ - ๒ จะช่วย
เสริมให้กรมที่มีบทบาทในการจัดการศึกษานำไปใช้ในการ
พัฒนา “หลักสูตรท้องถิ่นของเรา” ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ
อนุญาตไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยยึดหลักการว่า

๔.๑ **เยาว์วัย** เรียนเรื่องใกล้ตัว บ้าน และ เมืองของเรา (จังหวัด)

๔.๒ **วัยเจริญเติบโต** เรียนเรื่องชาติ และ ประเทศเพื่อนบ้าน (ชาติ)

๔.๓ **เติบโตใหญ่** เรียนเรื่องประเทศต่าง ๆ และ โลกของเรา

ด้วยเป้าหมายสำคัญที่ว่าเพื่อให้คนไทยในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ (๒๕๔๓ + ๑๒ ปี) สามารถอยู่อย่างไทยในสังคมโลก มีโอกาสรู้สถานการณ์ และแกนหลักของสังคมตนเอง ไม่ตกเป็นทาสการบริโภค และรับเอาวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามาใช้โดยไม่ได้ตรวจสอบเช่นปัจจุบัน

๕. กรรมการวัฒนธรรมมรดกไทย ซึ่งมี ๖ คน นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้ให้นโยบายในการฟื้นฟู ศิลปะและวิทยาการ โดยเฉพาะด้านสถาปัตยกรรมและ ศิลปกรรมท้องถิ่นในการพัฒนากายภาพของเมือง จะต้อง ดำเนินการให้ความฝัน (Arts) เป็นตัวนำและสนับสนุนในการแลกเปลี่ยนพัฒนาการและพัฒนาการทางวิชาการและเทคโนโลยี โดยมีทางราชการและองค์กรต่าง ๆ ให้การ สนับสนุน ซึ่งคณะกรรมการวัฒนธรรมมรดกไทยจะ ดำเนินการประกวดรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับ เอกลักษณ์ของเมือง (สถาปัตยกรรม & วรรณกรรม & ศิลปกรรม และอื่น ๆ) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓

๖. ในอนาคต องค์กรที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนจะต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ ปลุกฝังและส่งเสริม สนับสนุนให้คนไทยใช้วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีไทยในการพัฒนาคุณภาพและวิถีชีวิตประจำวัน สกัดการเป็นทาสทางปัญญา เป็นทาสทางวัฒนธรรมของ ต่างชาติ โดยจัดทำคุณภาพและมาตรฐานทั้งด้านมรดก และวัฒนธรรมร่วมสมัยที่ชัดเจน วัดได้ตามทฤษฎีระบบ ทางวัฒนธรรม เช่น

๑. คุณภาพมาตรฐานวัฒนธรรมการดำรงชีพ

๒. คุณภาพมาตรฐานวัฒนธรรมภาษา กิริยา มารยาท

๓. คุณภาพมาตรฐานวัฒนธรรมด้านศาสนา

๔. คุณภาพมาตรฐานวัฒนธรรมด้านศิลปะและ สุนทรียภาพ

๕. คุณภาพมาตรฐานวัฒนธรรมด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ

บทสรุปสังคม - วัฒนธรรม

การจะพัฒนาประเทศไทยโดยอาศัยภูมิปัญญาและเทคโนโลยี และทฤษฎีใหม่นี้พระราชทานแนวพระราชดำริ ได้นั้น จะต้องกำหนดนโยบายให้ทางวัฒนธรรมดั้งเดิม ของชุมชน การศึกษา และเป้าหมายการพัฒนา มี ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จะตัดขาดจากกันเช่นอดีตไม่ได้ แต่จะทำเช่นนั้นได้

๑. จำเป็นจะต้องเข้าใจแนวคิดและองค์ประกอบ วัฒนธรรมที่แจ่มชัด

๒. กระบวนการการศึกษาจะต้องตั้งอยู่บนรากเหง้า วัฒนธรรมภูมิปัญญาและเทคโนโลยีไทย

๓. มีเป้าหมายของการพัฒนา คือ ความสุขกาย สบายใจ อยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน

๔. ต้องมีการเฝ้าระวัง ตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา

มหาอำมาตย์นายก เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม)

นิภา จันทมาลา
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี

เนื่องในโอกาสวันที่ ๓๐ ธันวาคมของทุกปี เป็นวันครบรอบ การถึงแก่อสัญกรรมของรัฐบาลไทย ท่านหนึ่ง คือ **เจ้าพระยายมราช** ผู้ซึ่งถือกำเนิดมาจากสามัญชน แต่กลับสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองนานัปการ ควรค่าแห่งการรำลึกถึงเกียรติคุณ คุณงามความดี ความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต และถือเป็นแบบอย่าง ที่ดีของการดำเนินชีวิตสำหรับอนุชน รุ่นหลังได้ยึดถือปฏิบัติ

โดยเสด็จพระเจ้าลูกเธอ ๔ พระองค์ คือ พระองค์เจ้ากิตติยารวรลักษณ (กรมพระจันทบุรีนฤนาถ) พระองค์- เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ (กรมหลวงราชบุรี- ดิเรกฤทธิ์) พระองค์เจ้าประวิตร- วัฒนอดม (กรมหลวงปราจิณกิติบดี) และพระองค์เจ้าจิรประวัติวรเดช (กรมหลวงนครชัยศรีสุระเดช) ใน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า- อยู่หัว ในฐานะครูสอนหนังสือวิชา ภาษาไทย และพระอภิบาลพระเจ้า- ลูกเธอทั้งสี่ ไปทรงศึกษาเล่าเรียนยัง

ท่านเจ้าพระยายมราช มีนามเดิมว่า ปั้น สุขุม เป็นชาวจังหวัดสุพรรณบุรี เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๐๕ เป็นบุตรของนายกลั่น นางผึ่ง ในตระกูล คฤหบดี เข้ารับการศึกษาจากพระไวยุทธาจารย์ ที่วัด หงส์รัตนาราม จังหวัดธนบุรี และสำนักสงฆ์ต่างๆ อีก หลายสำนัก จนมีความรู้แตกฉานทั้งการอ่านและเขียน และเป็นพระนักเทศน์มหาชาติที่มีน้ำเสียงดีจนเป็นที่โปรด ของญาติโยม เมื่ออุปสมบทเป็นพระภิกษุได้ศึกษาพระ- ธรรมวินัยจนสามารถสอบพระปริยัติธรรมได้เป็นเปรียญ และเป็นที่ยู้งักกันในนาม “พระมหาปั้น” ในเวลาต่อมา แล้วจึง ลาสิกขาบท เข้ารับราชการเป็นครูสอนหนังสือในโรงเรียน พระตำหนักสวนกุหลาบ พระบรมมหาราชวัง จากนั้นได้

ประเทศยุโรปเป็นรุ่นแรก ด้วยความวิริยะอุตสาหะใฝ่รู้ ท่านจึงหาเวลาว่างเรียนภาษาอังกฤษจนชำนาญการ ใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี และทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการสถานทูตสยาม ณ กรุงลอนดอนอีกตำแหน่งหนึ่ง และเมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง หลวงวิจิตรวราสารักษ์ ได้มีโอกาสร่วมขบวนเสด็จสมเด็จ- พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ และ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสด็จ ไปราชการยังราชสำนักต่าง ๆ ทั้งในยุโรปและอเมริกา จน ในที่สุดก็ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ขึ้นเป็น พระวิจิตร- วราสารักษ์ แล้วจึงตามเสด็จพระเจ้าลูกเธอที่สำเร็จการศึกษา กลับประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๔๓๗

เมื่อพระวิจิตรวราสส์กลับมาถึงประเทศไทย สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทาน ให้มาดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการประจำพระองค์ ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสอันดีที่ท่านจะได้เห็นการทำงานและเรียนรู้ นโยบายการปกครองกระทรวงมหาดไทย เพียงไม่ถึงปี ก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นข้าหลวงพิเศษตรวจราชการเมือง สงขลาและเมืองนครศรีธรรมราช พร้อมกับได้นำแนวทางการจัดการปกครองตามระเบียบใหม่ จัดทางหัวเมืองชั้น ในของกระทรวงมหาดไทยมาพัฒนาที่เมืองสงขลา ในปี พ.ศ. ๒๔๓๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จ ประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้ ได้เห็นความเจริญ ของเมืองสงขลา ประกอบกับท่านสามารถทราบข้อเท็จจริง งานต่าง ๆ ได้เป็นที่ถูกพระราชอัธยาศัย เมื่อเสด็จกลับ จึงโปรดให้รวมเมืองสงขลาและเมืองนครศรีธรรมราชจัด ตั้งเป็นมณฑลนครศรีธรรมราช แล้วโปรดเกล้าฯ เลื่อน บรรดาศักดิ์ท่านเป็น พระยาสุโขมนัชนียินิต ดำรงตำแหน่ง ข้าหลวงเทศาภิบาล ปกครองมณฑลนครศรีธรรมราชเป็น คนแรก ภายหลังเมื่อได้รับตำแหน่งแล้วท่านได้ดำเนิน นโยบายจัดการปกครอง โดยให้ยกเลิกการจัดการปกครอง แบบเดิม ๆ แล้วมาจัดการปกครอง ตามระเบียบใหม่ กระทรวงมหาดไทย และขยายพื้นที่ออกไปยังท้องที่อื่น ๆ เปลี่ยนวิธีการจัดเก็บภาษีมาให้รัฐเก็บแทน เป็นผู้วาง รากฐานการปกครองสรรพากร ตั้งสาขาพระคลัง และเริ่ม ตั้งการยุติธรรม ส่วนงานด้านการพัฒนาสาธารณประโยชน์ ท่านได้ให้ขุดคลอง สร้างถนนหนทาง ก่อสร้างอาคาร สถานที่ยาการต่าง ๆ ขึ้นมากมาย เพื่อเอื้ออำนวยความ สะดวกแก่ประชาชนและนำความเจริญมาสู่ชุมชน จาก ความสำเร็จการจัดการปกครองมณฑลนครศรีธรรมราช จนเป็นที่วางพระทัย สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี จึงได้มอบหมายให้จัดระเบียบการปกครองที่มณฑล ปัตตานี สมัยนั้นเรียกว่า “หัวเมืองทั้งเจ็ด” ซึ่งการจัดการ ปกครองครั้งนี้ถือเป็นสิ่งที่ยากลำบากที่ต้องใช้สติปัญญา ความเพียรพยายาม ต่างกับการจัดการปกครองที่มณฑล

นครศรีธรรมราช เพราะเป็นพื้นที่ที่มีการนับถือศาสนา ต่างกัน มีทั้งชาวไทยนับถือศาสนาพุทธและชาวมลายู นับถือศาสนาอิสลาม รวมทั้งต้องระมัดระวังมิให้ผู้ปกครอง ท้องที่เดิมต้องเสียผลประโยชน์ ปรากฏว่าท่านก็สามารถ ดำเนินนโยบายต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ

ปี พ.ศ. ๒๔๔๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า- เจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุโขมนัชนียินิตมาดำรง ตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ โดยแต่งตั้งเป็น ผู้อำนวยการมีหน้าที่รับผิดชอบงานก่อสร้างพระที่นั่ง- อัมพรสถานและเริ่มการสร้างพระที่นั่งอนันตสมาคม มี โอกาสอยู่ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทเพื่อเรียนพระราช- ปฏิบัติในการก่อสร้างเป็นประจักษ์เป็นที่ไว้วางพระราช- หฤทัย ไม่ถึงสองปีก็โปรดให้สับเปลี่ยนมาดำรงตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงนครบาล ปกครองมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นราชธานี ได้เริ่มการจัดการปกครองท้องที่ในเมือง ต่าง ๆ ของมณฑลกรุงเทพฯ เช่นเดียวกันกับหัวเมืองของ กระทรวงมหาดไทย โดยได้กำหนดท้องที่ต่าง ๆ ออกเป็น อำเภอชั้นนอกและอำเภอชั้นใน อำเภอชั้นนอกให้กรมการ- อำเภอและกำนันผู้ใหญ่บ้านปกครองส่วนอำเภอชั้นในซึ่งเป็น เขตพระนครและจังหวัดธนบุรีให้กรมการอำเภอปกครอง เร่งรัดดำเนินการใช้พระราชบัญญัติลักษณะการเกณฑ์ ทหารในมณฑลกรุงเทพฯ ไปพร้อมกับการโอนกรม- สุขาภิบาลจากกระทรวงเกษตราธิการมาขึ้นกับกระทรวง นครบาล ตลอดจนให้จัดสร้างการประปา สร้างโรงไฟฟ้า หลวง ก่อสร้างถนนและสะพานแทบทุกแห่งขึ้นภายใน มณฑลกรุงเทพฯ แล้วมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราช- ทานบรรดาศักดิ์พระยาสุโขมนัชนียินิตเป็นเจ้าพระยาอมราช เติ้มตามตำแหน่ง แต่ยังคงทำหน้าที่ปกครองมณฑล กรุงเทพฯ เช่นเดิม ปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ในรัชสมัยพระบาท- สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้มีการ ขยายกิจการเสือป่าและให้มีเสือรักษาดินแดน ได้แต่ง ตั้งท่านเป็นผู้บัญชาการกองเสนารักษาดินแดนกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นกองพลใหญ่ดูแลกำกับกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ จนได้รับพระราชทานยศเป็น นายพลเสือป่า และในช่วง

สมครามโลกครั้งที่ ๑ ประเทศไทยต้องเข้าร่วมกับฝ่าย
สัมพันธมิตร ท่านได้รับมอบหมายให้เป็นผู้อำนวยการ
จับกุมชนชาติศัตรู เพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย
ภายในพระนคร จนเป็นผลสำเร็จอย่างดียิ่ง และภายหลัง
ทรงมีพระราชดำริตั้งยศสูงสุดฝ่ายพลเรือนขึ้นเรียกว่า
“มหาอำมาตย์นายก” ซึ่งเทียบเท่าจอมพลทหาร ผู้ที่ได้รับ
การโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งนี้มีเพียง ๒ ท่าน คือ
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ
และเจ้าพระยายมราช ปี พ.ศ. ๒๔๖๕ พระบาทสมเด็จพระ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้ยุบกระทรวง
นครบาลมารวมกับกระทรวงมหาดไทย แล้วโปรดเกล้าฯ
ท่านเจ้าพระยายมราชขึ้นดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวง
มหาดไทย เพราะทรงเล็งเห็นว่าในขณะนั้นท่านอยู่ในฐานะ
แห่งมุขมนตรี ชำนาญการปกครองท้องถิ่นมานานทั้งในกรุง
และหัวเมือง จนเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัย สมควรมอบ
พระราชภาระนี้ไปปรับปรุงกระทรวงมหาดไทยตามโครงการ
ที่ตั้งขึ้นในรูปแบบใหม่ กระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๗ สมัย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จขึ้นครอง
ราชสมบัติแต่ยังทรงพระเยาว์ สภาผู้แทนราษฎรได้แต่งตั้ง
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และแต่งตั้งท่านเป็น
หนึ่งในคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในครั้งนั้นด้วย
จนได้รับพระราชทานยศเป็น นาวาอากาศเอกนายทหาร
พิเศษ ประจำกรมทหารอากาศ จนถึงอสัญกรรม เมื่อ
วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๑

แม้วันเวลาจะล่วงเลยมาถึงทศวรรษแล้ว แต่
ท่านเจ้าพระยายมราชก็ยังคงอยู่ในความทรงจำของคนไทย
ในฐานะบุคคลสำคัญที่มีส่วนในการวางรากฐานการพัฒนา
ประเทศให้เจริญมั่นคงเป็นปึกแผ่นมาจนถึงทุกวันนี้ และ
เป็นบุคคลสำคัญที่ชาวสุพรรณบุรีให้ความเคารพยกย่อง
และภาคภูมิใจตราวจจนถึงปัจจุบัน

เดือนอ้าย...พระราชพิธีโล้เรือ, พระราชกุศลเลี้ยงขนมเบื้อง
(ต่อจากปกหน้าใน)

การพระราชกุศลเลี้ยงขนมเบื้อง

กำหนดเลี้ยงขนมเบื้องนี้ คือเมื่อพระอาทิตย์
ออกสุดทางใต้ตกนิจ เป็นวันที่หยุดจะกลับขึ้นเหนือ
อยู่ในองศา ๘ องศา ๙ ในราศีธนู ไม่กำหนดแน่ว่า
เป็นกี่ค่ำ การเลี้ยงขนมเบื้องนี้ไม่ได้มีการสวดมนต์
ก่อนอย่างเช่นพระราชพิธีอื่น ๆ กำหนดพระสงฆ์ตั้งแต่
เจ้าพระ พระราชาคณะ ๘๐ รูป นันในพระที่นั่ง-
อมรินทรวินิจฉัย โดยขนมเบื้องนี้เกณฑ์พระบรมวงศา-
นวงศ์ฝ่ายใน ท้าวนาง เจ้าจอมมารดาเก่า เจ้าเก่า
พนักงานดาตปะรำตั้งเตาละเลงข้างท้องพระโรง

การกำหนดเลี้ยงขนมเบื้องนี้นับเป็นตรุษคราว
หนึ่ง และเฉพาะต้องที่กึ่งมีมันมาก จึงเป็นเวลาเลี้ยง
ขนมเบื้อง แต่การเลี้ยงขนมเบื้องในสมัยพระบาทสม-
เด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไม่ได้เสด็จออกมา
หลายปีแล้ว จึงค่อนข้างจะเป็นการเงียบหายไป

เสาวลักษณ์ แซ่ลี เรียบเรียง

ภาพประกอบชุดพระราชพิธีสิบสองเดือน

ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม

โดย นายรัชชัย รามัญ

ไปทางด้านหน้าของอุทยาน ต้องแวะซื้อบัตรเข้าชมก่อน ค่าธรรมเนียมในการเข้าชมก็ไม่แพงนัก คนไทย ๑๐ บาท ชาวต่างชาติ ๓๐ บาท ก่อนเข้าชมโบราณสถาน ต้องเข้าไปสักการะศาลเจ้าพ่อศรีเทพ ซึ่งเป็นที่เคารพ นับถือของชาว อ.ศรีเทพ ก่อน เพื่อความเป็นสิริมงคล

หลังจากนั้นท่านจะเดินเข้าไปหรือนำรถเข้าไปก็ได้ ถ้าจะให้ดีแวะเข้าไปที่สำนักงานของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพก่อน เพื่อสอบถามประวัติและความเป็นมาของโบราณสถานแห่งนี้ ซึ่งทางสำนักงานจะมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำกับท่าน หลังจากนั้นเราก็จะได้เดินเข้าไปชมตัวโบราณสถานกัน มองไปรอบ ๆ จะเห็นว่าอุทยานประวัติศาสตร์แห่งนี้กว้างมาก มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๒,๘๘๔ ไร่ แต่จะมีโบราณสถานที่ได้รับการบูรณะและสามารถให้ผู้สนใจเข้าชมได้ คือ

โบราณสถานเขาค้างใน ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นที่เก็บอาวุธและทรัพย์สินสมบัติต่าง ๆ ในสมัยก่อน เป็นโบราณสถานทางพุทธศาสนาที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่ใช้ศิลาแลงเป็นวัสดุหลัก โดยรอบฐานมีประติมากรรมปูนปั้นบุคคลและสัตว์ประดับ เป็นศิลปะสมัยทวารวดี

ปราสาทศรีเทพ เป็นสถาปัตยกรรมแบบศิลปะเขมร ลักษณะของปราสาทสร้างด้วยอิฐและศิลาแลง ส่วนฐานล่างก่อด้วยศิลาแลงเป็นฐานบัวลูกฟัก เรือนธาตุก่อด้วยอิฐ จากการขุดค้นบริเวณนี้พบทับหลังรูปลายสลัก ทำให้ประมาณอายุ

ของปราสาทแห่งนี้ได้ว่าจะอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗

ปราสาทสองพี่น้อง ลักษณะเป็นปราสาทองค์ใหญ่ องค์เล็กคู่กัน ปราสาททั้งสององค์ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงขนาดใหญ่ อายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗ เป็นศิลปะขอมแบบบาปวน ก่อนนครวัด

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จ.เพชรบูรณ์

หลุมฝังศพโบราณเขาค้าง

ยังมีโบราณสถานย่อย ๆ กระจัดกระจายอยู่ทั่วบริเวณอุทยาน ซึ่งท่านจะสามารถเข้าชมได้ทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. สำหรับท่านที่สนใจเข้าชมเป็นหมู่คณะและต้องการวิทยากรนำชมและบรรยาย

ติดต่อกันได้ที่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อ.ศรีเทพ จ.เพชรบูรณ์ ๖๗๑๗๐ โทร. (๐๕๖) ๗๙๔๔๖๖

ออกจากตัวเมืองศรีเทพ มุ่งตรงไปทางเหนือ ผ่าน อ.วิเชียรบุรี ไปยังที่ที่เขาขึ้นชื่อมาก ขอแนะนำให้ซื้อ ไว่ทานเล่น ๆ แล้วท่านจะติดใจ หลังจากนั้นเราจะพา ท่านผ่านตัวเมืองเพชรบูรณ์ ให้สังเกตอย่างหนึ่งว่า

ลานหินปุ่ม ภูหินร่องกล้า

ลานหินแตก ภูหินร่องกล้า

จะเห็นสัญลักษณ์รูปมะขาม คล้าย ๆ กับสิ่งบอกทาง ให้รู้ว่าเราเข้ามาถึง จ.เพชรบูรณ์ แล้ว เราจะไม่แวะ เข้าตัวเมือง แต่จะพาท่านขึ้นเขาเพื่อสูดอากาศบริสุทธิ์ ยิ่งหน้าหนาว ๆ อย่างนี้อากาศยิ่งดี พระอาทิตย์ก็สวย

ใครที่ต้องการบันทึกภาพพระอาทิตย์ขึ้นยามเช้าและ พระอาทิตย์ตกยามเย็น เราขอแนะนำโปรแกรมเที่ยว จังหวัดนี้กับท่าน **เขาค้อ** คือสถานที่ที่เราจะพาท่าน มาชม บนเขามีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย อย่างเช่น อนุสาวรีย์จันทน์ ลานอิทธิ ซึ่งที่นี่จะเป็นจุดหนึ่งที่มองเห็นทิวทัศน์ที่สวยงาม ปัจจุบันฐานอิทธิเป็นพิพิธ-

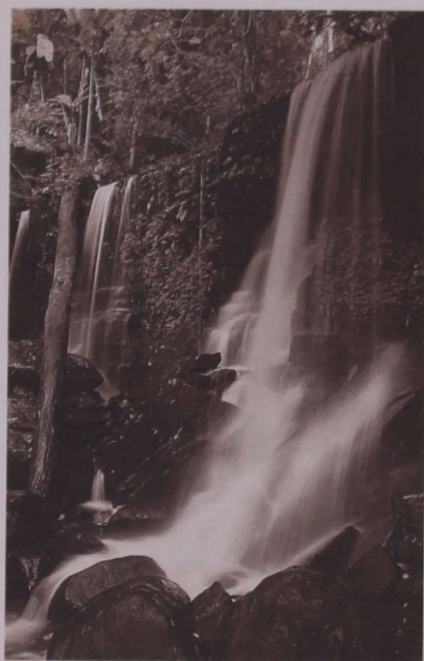
ภัณฑ์อาวุธ ซึ่งมีทั้งปืนใหญ่ ซากรถถัง และอาวุธที่ใช้ในการสู้รบ เปิดให้เข้าชมทุกวัน โดยเสียค่าธรรมเนียมเพียง คนละ ๑๐ บาท ออกจากฐานอิทธิขึ้นไปประมาณ ๑ กม. ก็จะพบอนุสรณ์สถานผู้เสียสละอยู่บนยอดสูงสุดของ เขาค้อ เป็นรูปทรงสูงสามเหลี่ยม สูง ประมาณ ๒๕ เมตร สร้างด้วยหินอ่อน ผนังภายในบันทึกประวัติอนุสรณ์ผู้เสียสละ และรายชื่อวีรชนผู้เสียสละชีวิต เพื่อประเทศชาติ

ออกจากเขาค้อขึ้นไปทาง อ.นครไทย ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑ ชั่วโมง เราก็จะเข้าเขตอุทยานแห่ง **ชาติภูหินร่องกล้า** ตั้งอยู่บนรอยต่อของ ๓ จังหวัด คือ อ.ด่านซ้าย จ.เลย อ.นครไทย จ.พิษณุโลก และ อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์ ภูหินร่องกล้าเป็น พื้นที่ธรรมชาติที่สวยงาม ทั้งยังเป็น ดินแดนแห่งประวัติศาสตร์ เป็นยุทธภูมิ ที่สำคัญอันเนื่องจากความขัดแย้งทาง ลัทธิและแนวความคิดทางการเมือง

ก่อนเดินทางไปเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ ภายใน อุทยานฯ ควรจะเข้าไปสอบถามข้อมูลจากที่ทำการ อุทยานฯ ก่อน เพื่อจะได้คำนวณเวลาในการเดินทางถูก สถานที่แรกที่จะพาท่านไปเที่ยวก็คือ **ลานหินปุ่ม** นั้น

รถออกไปจากอุทยานฯ ประมาณ ๔ กม. จะพบทาง
ไปลานหินปุ่ม ใช้เวลาเดินเท้าประมาณครึ่งชั่วโมงก็จะ
ถึงผาซุง เป็นหน้าผาสูงชัน สามารถเห็นทิวทัศน์ได้
กว้างไกล โดยเฉพาะพระอาทิตย์อัสดงที่นี้ก็สวยงาม
ไม่แพ้ที่ไหนเหมือนกัน เดินไปอีกประมาณ ๕๐๐ เมตร

ตามป้ายบอกทาง เราก็
จะเห็นลานหินซึ่งมีหิน
ผุดขึ้นมาเป็นปุ่มเป็นปม
คาดว่าเกิดจากการสีก
กร่อนตามธรรมชาติ
ของหิน ตรงนี้เองที่เขา
เรียกว่า ลานหินปุ่ม
หลังจากชมธรรมชาติ
กันพอสมควรแล้วก็
ต้องเดินกลับ โดยเรา
ไม่ต้องเดินย้อนทางเดิม
สัก ๒๐ นาทีก็จะถึง
ลานจอดรถ

น้ำตกร่มเกล้า

ภูหินร่องกล้า

สถานที่อีกแห่ง

หนึ่งซึ่งไม่น่าพลาด คือ น้ำตกภราดร - ร่มเกล้า ซึ่ง
ในแผนที่ที่ทางที่ทำการอุทยานฯ ให้มาบอกว่าน่าจะอยู่
ห่างจากโรงเรียนการเมืองการทหารและกั้นน้ำประมาณ
๖๐๐ เมตร ทางไปน้ำตกที่ว่านี้จะต้องเดินลงไป ซึ่ง
ทางค่อนข้างชัน เวลาเดินลงไปต้องใช้ความระมัดระวัง
พอสมควร ระยะทางจากถนนลงไปยังน้ำตกประมาณ
๔๐๐ เมตร แต่พอลงไปถึงท่านก็จะได้พบกับน้ำตกที่
สวยงาม คุ่มค่ากับความเหนื่อยที่ลงไปดูจริง ๆ

การมาอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า เราจะ
พลาดไปดูลานหินแตกไม่ได้ อยู่ห่างจากฐานพัชรินทร์
ประมาณ ๓๐๐ เมตร ต้องใช้วิธีเดินเท้าเข้าไป ลาน
หินแตกมีอาณาบริเวณประมาณ ๔๐ ไร่ ลานหิน
มีรอยแตกเป็นแนวเป็นร่องเหมือนแผ่นดินแยก

สันนิษฐานว่าอาจเกิดจากการโก่งตัวหรือเคลื่อนตัวของ
ผิวโลก จึงทำให้พื้นหินแตกออกเป็นแนว ยิ่งถ้าไป
ตอนช่วงหน้าหนาวเราจะได้สัมผัสกับดอกไม้ป่านานา
ชนิดที่หาดูได้ยากในบริเวณนี้

ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอีกมากมายในจังหวัด

เพชรบูรณ์ที่ยังไม่ได้พาท่านไปเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นอุทยาน
แห่งชาติน้ำหนาว น้ำตกหมันแดง น้ำตกศรีพัชรินทร์
และสถานที่อื่น ๆ ถ้าท่านสนใจ โปรแกรมเที่ยวปีใหม่
ของท่านก็อย่าลืมนึกถึง จ.เพชรบูรณ์ บ้างแล้วกัน
ถ้าท่านได้ไปเที่ยวเมืองเพชรบูรณ์ ขากลับอย่าลืมแวะ
ซื้อมะขามหวานมาเป็นของฝาก ซึ่งมะขามหวานเป็น
ของขึ้นชื่อของ จ.เพชรบูรณ์ หากท่านอ้อยอู้ไม่ได้ มี
หลายพันธุ์ให้ท่านเลือกซื้อเลือกชิมสมกับคำขวัญที่ว่า

มะขามหวาน อุทยานน้ำหนาว ศรีเทพเมืองเก่า
เขาค้ออนุสรณ์ นครขุนนางเมือง

ค อ ลั ม น์

พิ เ ศ ช

เพชรบูรณ์

วรานี แจ่มนาม

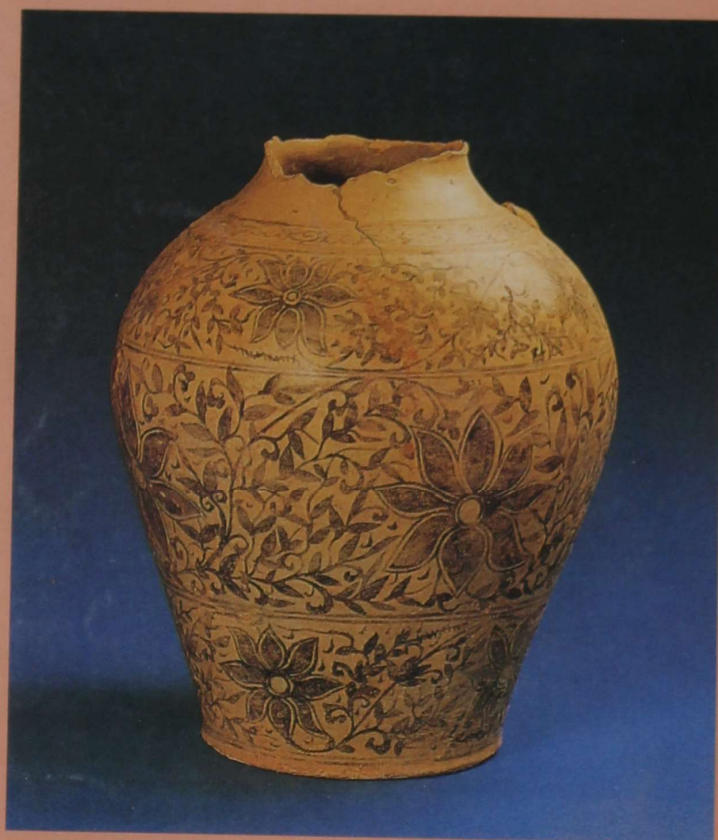

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จ.เพชรบูรณ์

“เพชรบูรณ์” หรือ “พีชปุระ” ชื่อในอดีตของ จ.เพชรบูรณ์ อันหมายถึง เมืองแห่งพีชพันธุ์ธัญญาหาร ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นเมืองที่สร้างมา ๒ ยุค คือ สมัย สุโขทัยเป็นราชธานีและสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ห่างจากกรุงเทพฯ ขึ้นไปทางเหนือ เดินทางไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๑ ถึง จ.สระบุรี เลี้ยวไป

จนถึงสวนพฤกษศาสตร์ พุแค ตรง กม.ที่ ๑๒๕ แยกขวามือเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๑ ต่อไปอีกประมาณ ๒๐๐ กว่ากิโล เราก็จะเข้าเขตอำเภอศรีเทพ ซึ่งเป็นดินแดนแห่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เพราะเป็นที่ตั้งของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จ.เพชรบูรณ์ ผ่านเข้า

(อ่านต่อหน้า ๒๒)

ไหดินเผาเคลือบเขียนลายประดับพันธุ์พฤกษา
เตาเผาเวียงกาหลง
ศิลปะล้านนา พุทธศตวรรษที่ ๒๐ - ๒๒
ปัจจุบันจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหริภุญไชย จ.ลำพูน